

NUTA

BULLETIN

FORTNIGHTLY JOURNAL OF NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

Regd. No. ATI 263 *Licensed to post without prepayment No. ATI 10

YEAR : 25)

1st November 2000

(No : 7

अमरावती विद्यापीठ सिनेट निवडणुक : २०००

टीचर्स व ग्रॅज्युएट पॅनेलचा जाहीरनामा

*

-लेखन-

प्रा.बी.टी.देशमुख
विधानपरिषद सदस्य
अध्यक्ष 'नुटा'

सिनेटमध्ये "नुटा" ने दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यास वचनबद्ध असलेल्या
शिक्षक व पदवीधर उमेदवारांचे पॅनेल

शिक्षक व पदवीधर मतदारांना विनंती

अमरावती विद्यापीठ सिनेटच्या निवडणुका रविवार, दिनांक १२ नोव्हेंबर २००० रोजी होऊ घातल्या आहेत. सिनेटमध्ये शिक्षकांच्या व पदवीधरांच्या प्रश्नावर नुटाने दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यास वचनबद्ध असलेल्या शिक्षक व पदवीधर उमेदवारांचे पॅनेल निवडणुकीसाठी उभे करण्यात आलेले आहे.

शिक्षक व पदवीधर मतदार संघातून अमरावती विद्यापीठाच्या सिनेटवर निवडून घ्यावयाच्या या जागांसाठी होणाऱ्या मतदानामध्ये या बुलेटीनमध्ये नमूद केलेल्या उमेदवारांना, सूचित केल्याप्रमाणे पसंतीचे क्रमांक देऊन निवडून घ्यावे अशी सर्व शिक्षक व पदवीधर मतदारांना विनंती आहे.

आपले नम्र

प्रा.बी.टी.देशमुख, अध्यक्ष "नुटा"

डॉ. डी.यु.पोच्छी

प्रा.एस.ए.तिवारी

प्रा.ए.जी.सोमवंशी

प्रा.सुशील काळमेघ

प्रा. सुभाष गवई

प्राचार्य एस.बी.होटे

प्रा.डी.डी.सोमाणी

प्रा. प्रकाश गडकरी : प्राचार्य एस.टी.सांगळे : प्रा. एस.व्ही आंबेकर : प्राचार्य डॉ.विठ्ठल वाघ

मतदानाची पद्धती कशी आहे ?

(A) पदवीधरांसाठी

१. पदवीधरांसाठी प्रमाणशीर प्रतिनिधित्वाच्या एकल संक्राम्य मतदान पद्धतीनुसार जवळ जवळ ८ हजार पदवीधर १० प्रतिनिधी निवडणार आहेत.
२. यापैकी पाच जागा राखीव आहेत. त्यापैकी अनुसूचित जातीतून (S.C.) एक, अनुसूचित जमातीतून (S.T.) एक, विमुक्त जाती/जमातीतून (VJNT) एक, इतर मागासवर्गीय जातीतून (O.B.C.) एक व महीलातून एक उमेदवार निवडावयाचे आहेत. त्यामुळे प्रत्येक पदवीधर मतदारास खुल्या जागासाठी एक, अनुसूचित जातीची एक, विमुक्त जाती/जमातीकरिता एक, महीलाकरिता एक व इतर मागासवर्गीय जातीकरिता एक अशा एकूण ५ मतदान पत्रिका मिळतील. अनुसूचित जमातीकरिता उमेदवार अविरोध निवडून आल्याने ही मतपत्रिका रहाणार नाही.

(B) शिक्षकांसाठी :

३. प्रमाणशीर प्रतिनिधित्वाच्या एकल संक्राम्य मतदान पद्धतीनुसार जवळ जवळ २७०० प्राध्यापक ८ फॅकल्टीज मधून १८ प्रतिनिधी निवडणार आहेत. मतदान बिनचूकपणे होण्यास या मतदान पद्धतीविषयी देण्यात आलेली पुढील माहिती आपल्याला उपयुक्त ठरेल.

४. प्रत्येक शिक्षक मतदाराला पुढील प्रमाणे एकूण सहा मतपत्रिका मिळतील. कला विद्याशाखा एक मतपत्रिका, शिक्षण विद्याशाखा दोन मतपत्रिका (सामान्य प्रवर्ग एक व अनुसूचित जाती प्रवर्ग एक), अभियांत्रिकी व तांत्रिकी विद्याशाखा एक मतपत्रिका, विज्ञान विद्याशाखा एक मतपत्रिका व समाज विज्ञान विद्याशाखा एक मतपत्रिका.

टिचर्स व ग्रॅज्युएट पॅनेलचे उमेदवार अविरोध निवडून आल्याने खालील मतपत्रिका राहणार नाहीत. कला विद्याशाखा (महिला राखीव), विज्ञान विद्याशाखा (महिला राखीव), वाणिज्य विद्याशाखा, समाज विज्ञान विद्याशाखा (महिला राखीव), गृहविज्ञान विद्याशाखा व अभियांत्रिकी व तांत्रिकी विद्याशाखा (अनुसूचित जमातीकरिता राखीव).

५. प्रत्येक मतपत्रिकेवर त्या फॅकल्टीतून उभे असलेल्या सर्व उमेदवारांची नावे राहतील व त्या उमेदवारांच्या नावासमोर आपण पसंतीचे १, २, ३, ४ असे क्रमांक आकड्यात लिहावयाचे आहेत. जितक्या उमेदवारांच्या नावांसमोर क्रमांक लिहिण्याची आपली इच्छा असेल तेवढ्यांच्या नावासमोर आपण क्रमांक लिहू शकता.

६. उदा. शिक्षक मतदार संघातील एका मतदाराला आर्ट्स फॅकल्टीची मतपत्रिका मिळेल. त्या मतपत्रिकेवर जर एकूण ४ उमेदवारांची नावे आहेत तर त्यामध्ये समजा पॅनेलचे ३ उमेदवार आहेत. त्यांना आपण आपल्या पसंतीप्रमाणे १, २, ३ पसंतीचे क्रमांक द्या. मग त्याच मतदाराला 'सोशल

उमेदवारांनी मान्य केलेली निश्चित भूमिका

सिनेटमध्ये शिक्षकांच्या व पदवीधरांच्या प्रश्नावर नुटाने दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यास वचनबद्ध असलेल्या शिक्षक व पदवीधर उमेदवारांचे हे पॅनेल असेल. पॅनेलमध्ये असलेल्या प्रत्येक उमेदवाराने काही बंधनांचे पालन करावयाचे लेखी स्वरूपात मान्य केलेले आहे. ती बंधने पुढीलप्रमाणे :-

१) प्रत्येक उमेदवार स्वतःसाठी पसंतीच्या प्रथम क्रमांकाचे मत मागण्यास व्यक्तिशः मोकळा असेल.

२) स्वतःच्या वैयक्तिक प्रचाराबरोबर पॅनेलमधील सर्व उमेदवारांना पसंतीचे क्रमांक अवश्य द्या अशा प्रकारचा प्रचार करण्याची प्रत्येकावर जबाबदारी असेल.

३) पॅनेलमध्ये नसलेल्या कोणत्याही उमेदवाराचा प्रचार पॅनेलमधील उमेदवार करणार नाही.

४) पॅनेलवर असलेल्या कोणत्याही उमेदवाराला आपण पसंतीचा पहिला किंवा वरचा क्रमांक देणार आहोत असे मतदाराने सांगितल्यास पॅनेलवरील उमेदवार त्याला दुसरा किंवा पसंतीचा पुढील क्रमांक मागतील.

५) पॅनेलवरील अमुक एका उमेदवाराला फारच कमी मते पडतात, तो पडतोच तेव्हा त्याला पसंतीचा प्रथम क्रमांक न देता तो मला द्या असा प्रचार कोणीही उमेदवार करणार नाही.

६) पॅनेलवरील अमुक एका उमेदवाराला जास्त मते मिळतात, तो तर येतोच तेव्हा त्याला पसंतीचा प्रथम क्रमांक न देता तो मला द्या असा प्रचार कोणीही उमेदवार करणार नाही.

उपरोक्त सूचनांचा अक्कर करून जर पॅनेलवरील एखादा उमेदवार प्रचार करित असेल तर त्या उमेदवाराला मतदारांनी ताबडतोब हटकले पाहिजे अशी विनंती आहे.

सायंसेस' ची मतपत्रिका मिळेल. त्या मतपत्रिकेवर 'पॅनेल' चे जर पाच उमेदवार आहेत तर तेथे आपण १, २, ३, ४, ५ असे त्या चौघांच्या नावासमोर आपल्या पसंतीचे क्रमांक लिहा.

(C) सर्वसामान्य सूचना व विनंती :

७. प्रत्येक मतपत्रिकेमध्ये 'पॅनेल' चे जेवढे उमेदवार आहेत त्या सर्व उमेदवारांना आपण पसंतीचे क्रमांक द्यावे, अशी आमची आपणास विनंती आहे. "मतदान करण्याबाबत आमची विनंती" मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पसंतीक्रम द्यावे.

८. पसंतीचे क्रमांक मतपत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर नेमून दिलेल्या जागी लिहावयाचे असून ते मराठी, हिंदी, इंग्रजी वा रोमन अंकात लिहावे. अक्षरी मुळीसुद्धा लिहू नये. 'प्रथम', 'द्वितीय' असे लिहू नये. First, Second असे लिहू नये. 1st, 2nd असे सुद्धा लिहू नये. पसंतीचा क्रमांक नोंदतांना तो अंकातच १, २, ३, ४ असा नोंदवावा. आकड्यांना कंसही करू नये.

९. ज्या मतपत्रिकेवर पसंतीचा प्रथम १ क्रमांक अंकात कुणालाच दिला नसेल ती मतपत्रिका रद्द होते हे कृपया लक्षात ठेवा.

१०. पुढील प्रकारच्या मतपत्रिका ह्या वाया जातात हे लक्षात ठेवावे.

(A) If One preference is given to more than one candidate

(B) If Two preferences are given to one candidate.

(C) If Consecutive preferences are not given.

११. मतपत्रिकेवर मतदाराने स्वाक्षरी केली असेल किंवा मत कोणी दिले आहे हे कळू शकेल अशा खाणा-खुणा किंवा खोड-तोड ज्या मतपत्रिकेवर असेल ती मतपत्रिका रद्द होऊ शकते.

१२. मतदान पत्रिकेवर मतदान करताना काही चूक किंवा खोडतोड झाल्यास मतपत्रिका तशीच मतपेटित टाकू नये. ती मतपत्रिका मतदान अधिकाऱ्याकडून रद्द (Cancel) करून घेऊन दुसरी मतपत्रिका प्राप्त करून घ्यावी.

आमची शिफारस

विद्यापीठाच्या पुढच्या पाच वर्षांच्या कारभाराचे भवितव्य आपल्या या मतदानावर ठरणार आहे, तेव्हा आपण घाईगर्दी न करता मतदान करावे. पॅनेलच्या छापील यादीचा कागद आपणाला पुरविला आहे. पसंतीक्रम ठरविण्यास त्यामुळे आपणास मदत होईल. एक एका फॅकल्टीची मतपत्रिका मिळाली की त्या फॅकल्टीतून पॅनेलचे जेवढे उमेदवार आहेत त्यांच्या नावासमोर पसंतीचे क्रमांक आपण टाकावे. (अंकामध्ये, अक्षरात नव्हे)

त्या त्या फॅकल्टीतून पॅनेलचे जेवढे उमेदवार आहेत त्या सर्वांनाच पसंतीचे क्रमांक द्यावेत अशी आपणास विनंती आहे. पॅनेलमध्ये नसलेल्या कोणत्याही उमेदवाराचा प्रचार (पसंतीच्या कोणत्याही क्रमांकासाठी) पॅनेलचे उमेदवार करणार नाहीत, असे त्यांनी अभिवचित केले आहे.

शिक्षक व पदवीधर मतदार संघामध्ये कोणत्या फॅकल्टीतून कोण कोण उमेदवार आहेत याची यादी व मतदारांनी तेथे कशाप्रकारे मतदान करावे या बाबतची आमची विनंती याच अंकात स्वतंत्रपणे नमूद केली आहे.

विधीसभा व विद्वत परिषदेवर अविरोध निवडून आलेल्या पुढील सर्व उमेदवारांचे हार्दिक अभिनंदन

SENATE	Engg. & Tech.
Principal	ST
Woman	1) Kumbhare G.N.
1) Deshmukh Asha R.	Social Sci.
2) Dixit Smt. A.A.	Woman
P.G.Teachers	1) Sonone Sau. K.B.
General	Home Sci.
1) Kalmegh Sushil R.	General
2) Sambarey P.W.	1) Deshmukh A.S.
Woman	Reg. Graduate
1) Bhogaonkar Prabha Y.	ST
2) Raut Ranjana D.	1) Parate D.P.
SC	ACADEMIC COUNCIL
1) Khobragade B.G.	Principal
Teachers Arts	General
Woman	1) Deshpande A.V.
1) Gaikwad Ku.A.S.	2) Gawande K.R.
Science	3) Hotey S.B.
Woman	4) Lohiya S.B.
1) Pochhi Ku.V.U.	Woman
Commerce	1) Pundkar M.H.
General	2) Wankar Asha A.
1) Burghate A.V.	SC
2) Deshmukh S.N.	1) Meshram G.S.

अमरावती विद्यापीठ सिनेट निवडणुक : २०००

टीचर्स व ग्रॅज्युएट पॅनेलचा जाहीरनामा

प्रा.बी.टी.देशमुख, विधानपरिषद सदस्य. अध्यक्ष 'नुटा'

सिनेटच्या निवडणुकांचे महत्त्व

अमरावती विद्यापीठ सिनेटच्या निवडणुका रविवार, दिनांक १२ नोव्हेंबर २००० रोजी होऊ घातल्या आहेत. आमच्या सहकारी मित्रांना येत्या सिनेट निवडणुकांमध्ये सर्व शिक्षक व पदवीधर मतदारांनी निवडून घ्यावे अशी विनंती करण्यासाठी हा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला असून सदरहू निवडणुकांशी संबंधित प्रश्नांची चर्चा पुढील लहान लहान परिच्छेदातून केलेली आहे.

२. अमरावती विद्यापीठाची स्थापना १ मे १९८३ रोजी झाली. आता या गोष्टीला जवळ जवळ १७-१८ वर्षे पूर्ण होत आलेली आहेत. महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा १९९४ च्या कलम २५ मध्ये सिनेटची रचना दिली असून कलम २६ मध्ये सिनेटचे अधिकार व कर्तव्ये नमूद केलेली आहेत.

सिनेटचे अधिकार

३. अस्तित्वात असलेला स्टॅट्युट रद्द करणे किंवा त्यामध्ये बदल करणे तसेच नवीन स्टॅट्युट तयार करणे हा सिनेटचा अधिकार आहे. १९९४ च्या महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या ५ व्या प्रकरणामध्ये नमूद करण्यात आल्याप्रमाणे संलग्न महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या व्यावसायिक जीवनाशी संबंधित कितीतरी महत्त्वपूर्ण बाबींसाठी सिनेटने प्रस्तावित केलेल्या अथवा व्यवस्थापन परिषदेने तयार केलेल्या परिनियमांना अंतिम स्वरूपात मान्यता देण्याचा अधिकार सिनेटचा आहे. हे चटकन लक्षात यावे म्हणून महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या ५१ व्या कलमातील संबंधित परिच्छेद जसाचा तसा पुढे देत आहोत :-

“51. Subject to the provisions of this Act, the statutes may provide for all or any of the following matters namely :-

(8) Qualifications, recruitment, workload, code of conduct, terms of office, duties and conditions of service, including periodic assessment of teachers, officers and other employees of the university and the affiliated colleges (except those colleges or institutions maintained by the State or Central Government or a local authority) the provision of pension, gratuity and provident fund, the manner of termination of their services, as approved by the State Government ;

(11) the norms for grant of autonomy to university departments or institutions, affiliated colleges and recognised institutions, subject to the approval of the State Government;

(13) Provision of reservation of adequate number of posts of teachers, officers and other employees of the university, affiliated colleges and recognised institutions for members of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other Backward Classes in accordance with the policy of the State Government;

(14) number of working days, number of actual days of instructions, holidays other than Sundays, vacation and terms in academic year;

(15) disciplinary action against defaulting teachers, officers and other employees of the university, affiliated colleges and recognised institutions other than the colleges or institutions managed and maintained by the State Government or Central Government or Local Authorities;

(16) the taking over or transferring in public interest of the management of a college or institution by the university and the conditions for such taking over or transferring subject to the approval of the State Government;”

१९७६ पूर्वीचा कालखंड

४. १९७६ पूर्वीच्या पाच दहा वर्षांचा विद्यापीठाच्या कामाचा अनुभव पाहिला तर विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांनी शिक्षकांची मोठ्या प्रमाणावर गळचेपी व ससेहोलपट केलेली आपणांस दिसून येईल. याची कारणमीमांसा करताना असे लक्षात येईल की त्या काळामध्ये सिनेटवर शिक्षकांव्यतिरिक्त इतर वर्गांना मोठ्या प्रमाणात प्रतिनिधित्व देण्यात आलेले होते.

त्यामानाने शिक्षकांना त्यावेळच्या सिनेटवर अतिशय अल्प जागा देण्यात आल्या होत्या. त्यांचे मतदानसुद्धा विद्याशाखानिहाय होते. सर्व शिक्षकांच्या सुखदुःखाबद्दल जागरूक व तत्पर प्रतिनिधित्व त्यामुळे शिक्षकांच्या वाट्याला येत नव्हते आणि त्यामुळेच १९७६ पूर्वीच्या कालखंडात संघटित शिक्षक प्रतिनिधित्वाच्या अभावी अनेक शिक्षकविरोधी निर्णय विद्यापीठातून बाहेर पडत असत. त्यातील काही उदाहरणे नुसती नजरेखालून घातली तरी सुद्धा कोणत्या हालअपेष्टांना शिक्षकांना तोंड घ्यावे लागत असे हे लक्षात येईल.

१) १.४.१९६६ पासून ज्या नवीन वेतनश्रेणी लागू करण्यात आल्या होत्या त्यानुसार प्राध्यापक, उपप्राध्यापक व व्याख्यात्यांच्या पात्रतेबाबतच्या अटी ह्या विद्यापीठाने ठरवावयाच्या होत्या. महाराष्ट्रातील कोणत्याही विद्यापीठापेक्षा नागपूर विद्यापीठाने त्या अटी जास्त काटेकोरपणे ठरविल्या होत्या, हाही इतिहास जेष्ठ प्राध्यापकांच्या स्मरणतून गेला नसेल.

२) महाराष्ट्रातील बहुतेक विद्यापीठांनी प्राध्यापक पदासाठी सात आठ वर्षांचा अनुभव पुरेसा मानला होता तर आमच्या विद्यापीठाने तो पंधरा वर्षांचा ठेवला होता. या निर्दयपणामुळे अन्यथा ज्यांना ७००-११०० वेतनमान त्या वेळेला मिळू शकले असते ते अशा कितीतरी शिक्षकांना मिळू शकले नाही. प्राचार्य होण्यासाठी (१० वर्ष) जेवढा अनुभव पाहिजे त्यापेक्षा जास्त व्यावसायिक अनुभव प्राध्यापक होण्यासाठी (१५ वर्ष) पाहिजे असे म्हणणारे नागपूर विद्यापीठ हे महाराष्ट्रातले त्यावेळचे एकमेव विद्यापीठ होते हे विसरून चालणार नाही.

३) उपप्राध्यापकासाठी (४००-८००) महाराष्ट्रातील सर्व विद्यापीठांमध्ये तीन वर्षांचा अनुभव पुरेसा मानलेला होता तर आमच्या विद्यापीठाने तो त्यावेळी पाच वर्षांचा विहित केला होता.

४) या सर्वांवर ताण म्हणजे महाराष्ट्रातील सर्व विद्यापीठात असलेल्या सेवाशर्तीशी तुलना करू जाता, 'सेकंडरी स्कूल कोडशी' तुलना करू जाता, हीन दर्जाचे 'कॉलेज कोड' नागपूर विद्यापीठाच्या कार्यकारी मंडळाने ७२-७३ च्या दरम्यान मंजूर केले होते व ते त्यावेळच्या कोर्टाच्या (सिनेटच्या) मंजूरीसाठी मांडण्यात आले होते.

५) या कॉलेज कोडमध्ये असलेल्या घाणेरड्या तरतुदींचा इतका बंधन झाला की परिणामी १५०० प्राध्यापकांचा एक मोर्चा दि. २० एप्रिल १९७३ रोजी विद्यापीठावर गेला व ते कॉलेज कोड कार्यकारी मंडळाला मागे घ्यावे लागले.

६) इझनावारी शिक्षकांच्या नेमणुका वर्षानुवर्षे केवळ सत्रकालावधीसाठी केल्या जात असत व सत्रान्ती त्यांची सेवामुक्ती केली जात असे. पण याबाबत कोणतीही दखल विद्यापीठ घेत नसे. जणू काही व्यवस्थापकांचा तो जन्मसिद्ध हक्कच आहे असे विद्यापीठाने त्या काळात मान्य करून टाकले होते. “ब्लीअर व्हेकन्सी” ची व्याख्या करण्याचे विद्यापीठाने त्यावेळी सतत टाळले व त्यामुळे प्रवेशनवर नेमणूक दिलीच पाहिजे अशा प्रकारचे बंधन घालण्याची विद्यापीठाला त्याकाळात अजिबात गरज वाटत नसे. स्वाभाविकपणे दोन वर्षांनंतर कन्फर्म केले पाहिजे असा आग्रह विद्यापीठ धरत नसे. परिणामी स्पष्ट रिक्त पदावरसुद्धा तात्पुरत्या नेमणुका करण्याची फॅशन नागपूर विद्यापीठ क्षेत्रामध्ये वहिवाटीच्या आधारावर रूढ झाली होती व कितीही वर्षांची टेम्पररी सर्टिफिकेट असलेल्या व्यक्तीला एक महिन्याची नोटीस देऊन काढून टाकता येते हे विद्यापीठानेच अप्रत्यक्षपणे मान्य केले असल्यामुळे त्यात काही दोष आहे असे व्यवस्थापकांना वाटण्याचा प्रश्नच उद्भवत नव्हता.

७) सेवा मुक्त करण्यात आलेल्या शिक्षकांच्या तक्रारीचा निवाडा करण्यासाठी तक्रार निवारण समिती त्या काळामध्ये जरूर होती पण त्या समितीचे निर्णय प्रायः शिक्षकांच्या विरोधात जात असत. हा इतिहास जुना असला तरी आठवण्यासारखा निश्चितच आहे.

१९७६ नंतरचा कालखंड

५. सातत्याने शिक्षकांवर होणारा हा जो अन्याय आहे त्याच्या विरोधात संघटितपणे उभे राहिले पाहिजे असा विचार शिक्षक संघटनेमध्ये काम करणाऱ्या

कार्यकर्त्यांच्या मनामध्ये उभा राहिला. दरम्यान १९७४ चा नागपूर विद्यापीठ कायदा अमलात आलेला होता. शिक्षकांना २५ जागा देण्यात आलेल्या होत्या आणि ह्या २५ जागा सर्व शिक्षकांनी निवडावयाच्या होत्या. त्यावेळी आम्ही २५ जागांसाठी ३२ उमेदवारांचे एक टीचर्स पॅनेल उभे केले होते. २५ जागापैकी बहुसंख्य जागांवर टीचर्स पॅनेलचे उमेदवार निवडून आले. शिक्षकांच्या प्रश्नावर सिनेटमध्ये नुटाने दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यासाठी हे सर्व उमेदवार वचनबद्ध होते. संघटित स्वरूपामध्ये शिक्षकांचा आवाज सिनेटमध्ये पोचल्याचा परिणाम म्हणून कधी नव्हे ते १९७६ मध्ये प्रत्यक्ष शिक्षक संघटनेमध्ये काम करणारा एक शिक्षक विद्यापीठाच्या कार्यकारी मंडळावर सुद्धा निवडून आला. पुढच्या तीन वर्षांत १९७९ मध्ये प्रत्यक्ष संघटनेमध्ये काम करणारे असे तीन शिक्षक कार्यकारी मंडळावर निवडून आले. शिक्षकांचे हे जे संघटित प्रतिनिधित्व विद्यापीठामध्ये पोचले त्यामुळे १९७६ नंतरच्या ६ वर्षांच्या काळात विद्यापीठाच्या प्राधिकरणांचा शिक्षकांच्या सामायिक हिताच्या विरोधात निर्णय घेण्याच्या कुवतीचा झरा पार आटून गेला हे जाहीरपणे सांगितले पाहिजे.

६. शिक्षक विरोधाची विद्यापीठाची धार बोधट झाली इतकेच नव्हे तर प्राचार्य, व्यवस्थापक व शासकीय प्रतिनिधींच्या बरोबर कार्यकारी मंडळ व सिनेटमध्ये वसून आपली वाजू तर्कशुद्ध पद्धतीने मांडण्याची संधी शिक्षक प्रतिनिधींना मिळाली व त्यातून कितीतरी शिक्षकहिताचे निर्णय भराभर बाहेर येऊ लागले.

सेवामुक्त करण्यात आलेल्या शिक्षकांच्या तक्रारी ऐकण्यासाठी कार्यकारी मंडळाची जी तक्रार निवारण समिती होती तिचे बहुसंख्य निर्णय १९७६ च्या पूर्वी शिक्षकांच्या विरोधात गेलेले (व ते निकाल कार्यकारी मंडळाने मान्य केलेले) आपल्याला दिसून येतील. १९७६ नंतरच्या काळामध्ये मात्र बऱ्याच मोठ्या प्रमाणामध्ये या समितीकडून शिक्षकांना न्याय मिळू लागला. कायद्यामध्ये न्यायाधिकरणाची तरतूद समाविष्ट होईपर्यंत ही समिती सेवामुक्ती प्रकरणांत काम करित होती. या काळात असंख्य सेवामुक्त शिक्षकांना पुनःस्थापित करण्यास या समितीचे निर्णय कारणीभूत झाले.

अतिरिक्त शिक्षकांच्या समस्या

७. १९७६ च्या दरम्यान शिक्षक प्रतिनिधींचा विद्यापीठामध्ये संघटित प्रवेश झाल्यानंतर लागोलाग एका अतिशय महत्त्वाच्या संकटमय परिस्थितीला तोंड देण्याची पाळी शिक्षक प्रतिनिधींवर आली. १० + २ + ३ च्या आकृतीबंधामुळे शिक्षक अतिरिक्त ठरणे ही ती समस्या होय. १९७६ च्या सुरुवातीला शासनाने अतिरिक्त शिक्षक ठरविण्यासाठी विद्यापीठांचे काही प्रतिनिधी मुंबईच्या एका वर्कशॉपमध्ये ट्रेनिंग करिता बोलाविले होते. नागपूर विद्यापीठातर्फे प्राचार्य मो.म. लांजेवार व प्रा.बी.टी.देशमुख यांना पाठविण्यात आले होते. एका आठवड्याला एका विषयाला किती तास असावेत हे नागपूर विद्यापीठामध्ये १९२३ पासून १९७६ पर्यंत कधीही ठरविण्यात आले नव्हते. शिक्षक प्रतिनिधींनी याबाबतचा आग्रह धरला व त्याचे नियम तयार करून घेतले. १९७६ च्या उन्हाळाभर अमरावती येथे सर्वश्री सराफ व बी.टी.देशमुख यांच्या कमिटीने व नागपूर येथे सर्वश्री दुबे व लांजेवार यांच्या कमिटीने अतिरिक्त शिक्षक निश्चित करण्याचे कार्य पूर्ण केले. कोणाकडून तरी अशी कागाळी केल्या गेली की नागपूर विद्यापीठामध्ये दर विषयाला दर आठवड्याला पुरेपूर तासिका ठरवून घेतल्यामुळे जादा अतिरिक्त शिक्षक विदर्भात निघाले नाहीत.

८. शासनाने या दोनही कमिटीचे काम कचऱ्याच्या टोपलीत टाकले व नव्याने विद्यापीठाच्या पातळीवर एक अॅडहॉक कमेटी नेमण्यात यावी असा आदेश दिला. दर विषयाला दर आठवड्याला पूर्वी ज्या तासिका होत्या त्याच कायम ठेवाव्या व नवे नियम मान्य केले जाऊ नये असेही आदेश शासनाने दिले. ११ सभासदांची नवी अॅडहॉक कमेटी कुलगुरुंनी माननीय बाबासाहेब घारफळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली नागपूर येथे नियुक्त केली. या कमेटीवर शिक्षक प्रतिनिधींना टाळणे हे अशक्य होते आणि त्यामुळे प्रा.बी.टी.देशमुख यांचे बरोबर संघटनेमध्ये काम करणाऱ्या तीन शिक्षक प्रतिनिधींची या अॅडहॉक कमेटीवर नियुक्ती करण्यात आली होती. दर विषयाला दर आठवड्याला किती तास ठेवावे याबाबतचा कोणताही नियम नव्हता म्हणून विद्यापीठाने ठरवून दिलेले हे नियम ग्राह्य मानले पाहिजे असा आम्ही आग्रह धरला व अॅडहॉक कमेटीला ते मान्य करण्याशिवाय गत्यंतर राहिले नाही. जवळ जवळ दोन तीन महिने अतिरिक्त शिक्षक निर्धारणाचे कार्य विद्यापीठामध्ये सुरु होते. शिक्षक प्रतिनिधींच्या संघटित भूमिकेमुळे आणि या समितीचे अध्यक्ष मा. श्री. बाबासाहेब घारफळकर यांच्या सहकार्यामुळे अतिरिक्त शिक्षकांवरचे एक फार मोठे संकट त्यावेळी टळले.

९. पुढच्या काळामध्ये दर आठवड्याला दर विषयाला किती तास ठेवावे याबाबत अॅडहॉक कमेटीचा नियम, कुलगुरुंनी एका वेगळ्या पत्रकाने प्रसिद्ध केलेला नियम व महाराष्ट्र शासनाचे नियम अशी तिहेरी व्यवस्था किती तरी दिवस अस्तित्वात राहिली. पण शिक्षक प्रतिनिधींच्या संघटित प्रभावामुळे शेवटी अॅडहॉक कमेटीच्या नियमांना मान्यता मिळाली व कुलगुरुंनीसुद्धा त्यांचे पत्रक मागे घेऊन अनेक महिने राहिलेली ही तिहेरी व्यवस्था संपुष्टात आणली गेली.

स्पष्ट रिक्त पदाची व्याख्या व “परिनियम ५३”

१०. नागपूर विद्यापीठामध्ये स्पष्ट रिक्त पदाची व्याख्या १९२३ ते १९७६ पर्यंत कधीही करण्यात आलेली नव्हती. चार वर्षे जे पद अस्तित्वात असेल ते पद स्पष्ट रिक्त समजले पाहिजे. स्पष्ट रिक्त पदावर नेमणूक ही प्रोवेशनवरच करण्यात आली पाहिजे. हा दोन वर्षांचा प्रोवेशन काळ संपल्यावर कन्फर्म करण्यात आले पाहिजे व कन्फर्म केलेल्या शिक्षकाला विद्यापीठाच्या परवानगीशिवाय सेवेतून काढता कामा नये अशा प्रकारचा “परिनियम ५३” नागपूर विद्यापीठामध्ये करण्यात आला. अशा प्रकारचा परिनियम फक्त नागपूर व अमरावती विद्यापीठामध्येच अस्तित्वात आहे हे नमूद करणे आवश्यक आहे. सिनेटवर निवडून गेलेल्या शिक्षक प्रतिनिधींनी मिळविलेली ही महत्त्वपूर्ण उपलब्धी होती. १९७६ नंतरच्या काळात शिक्षकांच्या सामायिक हिताच्या विरोधात निर्णय होणार नाहीत अशा प्रकारे विद्यापीठाच्या अधिकारक्षेत्रात असलेल्या न्याय्य तरतुदीसाठी सिनेटवरील शिक्षक प्रतिनिधींनी जागता पहारा ठेवला हे कोणीही नाकबूल करणार नाही.

११. दिनांक १८.१.१९८९ रोजी महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाने महाराष्ट्र राज्याच्या मा. मुख्यमंत्र्यांबरोबर बोलणी केली व संप मागे घेत असताना उभयपक्षी जे अॅग्रीमेंट झाले त्या अॅग्रीमेंटच्या परिच्छेद ३ मध्ये पुढील उल्लेख होता. :-

“Until the respective Universities have framed as per the guidelines to be issued by the U.G.C., the necessary statutes relating to the procedure (including the composition of the Assessment/Selection Committee) for promotion to the Senior Scale/Selection Grade, the existing Assessment Committee (constituted to assess the performance of a teacher before he is allowed to draw the increment after the stage of Rs. 1,300/- in the existing pay scale of Rs. 700- 1600) including a representative of the D.H.E. wherever not already included, be charged with the implementation of the process of selection for promotion to the Sr. Scale as well as Selection Grade.”

गेल्या १० वर्षांत अनेक निर्णय या संदर्भात विद्यापीठामध्ये घ्यावे लागले. या ठिकाणी हे नमूद करताना आनंद होतो की टीचर्स पॅनेलवरील जे शिक्षक सिनेटवर व सिनेटमधून तत्कालीन कार्यकारी परिषदेवर निवडून गेले होते त्यांच्या जागरूकपणामुळे प्राध्यापकांच्या वरिष्ठ श्रेणी व निवड श्रेणीतील स्थाननिश्चितीबाबत अतिशय उत्तम निर्णय घेतले गेले व त्यामुळे या स्थाननिश्चितीचे काम इतर विद्यापीठांच्या तुलनेत आपल्या विद्यापीठात अतिशय झपाट्याने व विनचूक होऊ शकले व याबाबत शिक्षकांना अन्याय निवारणार्थ फारशा तक्रारी करण्याचा प्रसंग आला नाही.

१२. विद्यापीठ अनुदान आयोगाची नवीन वेतनश्रेणी अंमलात आणण्याविषयी केंद्र शासनाने राज्य शासनाच्या शिक्षण सचिवांना लिहिलेल्या २७ जुलै १९९८ च्या पत्राच्या परिच्छेद ५ मध्ये वेतनपुनर्रचनेच्या योजनेच्या अनेक बाबींचे तपशील हे विद्यापीठांनी स्टॅट्युट करून विहित करावयाचे आहेत असे स्पष्टपणे म्हटलेले आहे. सेवेच्या इतर शर्ती, (Other conditions of service-Probation) सेवा निवृत्ती व सेवा निवृत्तीनंतरची पुनर्नेमणूक, (Superannuation and re-employment) तक्रार निवारण यंत्रणा (Grievance Redressal Mechanism) व व्यावसायिक वर्तनसंहिता (code of professional Ethics) ह्या सर्व बाबी यु.जी.सी.च्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार विद्यापीठांनी स्टॅट्युटद्वारे विहित करावयाच्या आहेत. स्टॅट्युट तयार करणे हे कायद्याने सिनेटकडे सोपविलेले काम असल्यामुळे सिनेटच्या निवडणुका व त्यातील शिक्षकांचा सहभाग हा किती महत्त्वाचा आहे ही गोष्ट कोणाच्याही सहजपणे लक्षात येईल.

१३. कुलगुरू हे विद्यापीठाचे प्रशासकीय प्रमुख अधिकारी म्हणून कार्य पहात असतात. विद्यापीठाच्या कायद्याने व परिनियमांनी या कामात कुलगुरुंना मदत करण्यासाठी सहाय्यक कुलसचिवांपासून तर कुलसचिवापर्यंत अधिकाऱ्यांचा एक मोठा ताफा दिलेला असतो. शिवाय कायद्याने निर्माण केलेली विद्यापीठाची अनेक प्राधिकरणे आपल्या विधीमय अधिकारांचा वापर करून धोरणात्मक निर्णय घेत असतात. अनेक समित्या या कामी कार्यरत असतात. या प्राधिकरणांचे अनेक सदस्यसुद्धा (पदाधिकारी म्हणून) कुलगुरुंना त्यांच्या कामामध्ये मदत करित असतात.

कुलगुरुंचे वेकायदेशीर वर्तन

१४. एखाद्या बदनाम, बदफैली व बदकमी अधिकार्याच्या किंवा पदाधिकाऱ्याच्या “शिकवणी”च्या प्रभावाखाली कुलगुरुंनी विद्यापीठाचा कारभार चालविण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेतला असेल तर अशावेळी विद्यापीठाच्या प्राधिकरणाच्या

सदस्यांची भूमिका अतिशय महत्त्वपूर्ण होते. याचे अतिशय बोलके उदाहरण म्हणजे तिसरे कुलगुरू डॉ.श्रीराम देशमुख यांच्या ५ वर्षांच्या कारकिर्दीचे सांगता येईल. विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणामध्ये धोरणात्मक निर्णय घेण्याचे काम बाजूला ठेवून त्यांनी केलेले चुकीचे निर्णय, बेकायदेशीर आदेश, अविधीमय करार यांना मोडून काढण्यासाठी विविध प्राधिकरणांच्या सदस्यांना केवळ आटापिटा करावा लागत असे याची डझनवारी उदाहरणे या ५ वर्षांच्या कारकिर्दीत आपल्याला आढळून येतील.

निवडून जाणाऱ्या सदस्यांनी जागरुक रहाणे आवश्यक

१५. तिसऱ्या कुलगुरुंना त्यांच्या कारकिर्दीच्या सुरुवातीला एक मोठाच मौल्यवान मंत्र शिकविण्यात आला होता, तो असा की कोणत्याही प्राधिकरणाच्या बैठकीमध्ये “काय बोलायचे असेल ते त्यांना बोलू द्या, भाषणे ठोकू द्या त्यांना, शेवटी काय ठरलं त लिहून आपल्याच हाती असते कानी?” हा धडा तत्कालीन कुलगुरुंनी इतका उत्तम गिरविला की **व्यवस्थापन परिषदेमध्ये व विद्वत परिषदेमध्ये घेण्यात आलेले अनेक निर्णय पडद्याआड बदलविल्या जाऊ लागले. कार्यवृत्ताची मोडतोड व्हायला लागली, अनेकदा तर निर्णय कार्यवृत्तात उलटे होऊनच यायला लागले.** निवडून आलेल्या व्यक्तीने प्राधिकरणाचे सदस्य म्हणून काम करीत असतांना प्रत्येक बैठकीला हजर रहाणे, कामकाजपत्रिकेचे नीट वाचन करणे, सहपत्र पुस्तिकेचे काळजीपूर्वक अध्ययन करणे, बैठकीमध्ये योग्य निर्णय व्हावा यासाठीच्या चर्चेमध्ये सहभागी होऊन योग्य तो निर्णय घडवून आणणे हे तर महत्त्वाचे काम असतेच पण त्याच बरोबर झालेला निर्णय विनचूकपणे कार्यवृत्तात नोंदविण्यात आला किंवा नाही हे पहाणे सुद्धा एक अत्यंत महत्त्वाचे काम त्यामुळे होऊन बसते. क्षुद्र मनोवृत्तीच्या तालावर नाचणारा कुलगुरू असेल तर हे काम फारच महत्त्वाचे होऊन बसते. ते काम तुम्ही कष्टपूर्वक पार पाडले नाही तर केलेल्या मूळ कामावर पाणी फिरलेच म्हणून समजा! त्यातून होणाऱ्या यातना व दगदग एकदा तुम्ही निवडून गेलात की तुम्हाला टाळता येत नाहीत.

मागच्या दाराने कार्यवृत्तामध्ये बदल

१६. या यातनांचा भोग आम्ही अनेकांनी गेल्या ५ वर्षांमध्ये अत्यंत आनंदाने कर्तव्याचा एक भाग म्हणून अनेकदा उपभोगला आहे. दिनांक १५ मार्च १९९६ रोजी तत्कालीन कुलगुरुंना एक पत्र (कुलगुरुंच्या कार्यालयाने पोच दिलेली प्रत माझ्या दफ्तरी उपलब्ध) लिहून ही बाब मी त्यांच्या लक्षात आणून दिली होती. या पत्रातील आवश्यक तो मजकूर शब्दशः पुढील प्रमाणे :-

“व्यवस्थापन परिषदेमध्ये व विद्वत परिषदेमध्ये झालेल्या निर्णयांची कार्यवृत्तामध्ये नोंद होत असतांना त्यात मोठ्या प्रमाणात उलटसुलट अनुचित बदल करण्याची प्रवृत्ती आपल्या लक्षात आली असेल असे मला वाटते. विद्यापीठ प्रशासनातील काही व्यक्तींच्या सक्रीय सहभागाने या गोष्टी होत आहेत हे लक्षात आल्यावर मला आश्चर्य वाटले व ते आपल्या लक्षात आणून द्यावे म्हणून मी आपणास हे पत्र लिहीत आहे. विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या १० फेब्रुवारी १९९६ च्या बैठकीमध्ये विषय क्रमांक १ वर जो निर्णय झाला होता त्याबाबतचे कार्यवृत्त ज्या तऱ्हेने नोंदविले गेले ते आपण पाहिले तर आपल्या ही गोष्ट सहज लक्षात येईल. विद्यापीठ व्यवस्थापन परिषदेच्या अपरोक्ष एखादी वेगळी व्यवस्थापन परिषद कार्य करीत असावी असा संशय येण्याइतपत कार्यवृत्तामधील हे फेरफार आक्षेपार्ह व निंदास्पद आहेत. अँकेडेमिक कौन्सिलमध्ये डॉ.जामोदे यांनी “पी.एचडी ऑर्डिनन्स” ला काही दुरुस्त्या मांडल्या होत्या व त्या सर्वच त्याठिकाणी मंजूर झाल्या होत्या. **अँकेडेमिक कौन्सिलच्या बाहेर कुठे तरी काम करणाऱ्या “दुसऱ्या अँकेडेमिक कौन्सिलने” त्यात आक्रमक बदल केले व अगदी वेगळ्या स्वरूपामध्ये त्या व्यवस्थापन परिषदेसमोर आल्या. व्यवस्थापन परिषदेच्या १० फेब्रुवारी १९९६ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये मान्य करण्यात आलेल्या कार्यवृत्ताच्या ५३ विषयामध्ये ४३ दुरुस्त्या व्यवस्थापन परिषदेला कराव्या लागल्या,** यावरून विद्यापीठाच्या बदनामीसाठी सतत टपून बसलेल्या या शक्तीचे धुडगूस घालण्याचे प्रमाण व त्याच्याशी विद्यापीठ प्रशासनातील व्यक्तींच्या असलेल्या सहकार्याचे परिमाण आपल्या सहज लक्षात येवू शकते. तासनतास बसून चर्चेनंतर घेतलेल्या निर्णयांच्या कार्यवृत्तामध्ये पुन्हा तासनतास बसून “बहुमोल दुरुस्त्या” सुचविण्यामध्ये आपली जी दमछाक होते ती आपण किती दिवस होवू द्यायची याचा निर्णय केंद्रातरी करावाच लागेल.”

१७. बऱ्याच काळानंतर सुद्धा या वृत्तीमध्ये फरक पडला नाही, तेंव्हा व्यवस्थापन परिषदेला या कटकटीतून बाहेर पडण्यासाठी दोन प्रकारची उपाययोजना अधिकृतपणे निर्णय घेऊन करावी लागली. एक म्हणजे कार्यवृत्त प्रसृत करण्यापूर्वी तपासून घेण्यासाठी **एक समिती नेमावी लागली** व दुसरे म्हणजे महत्त्वाचे निर्णय त्या च्या त्या वेळी संगणकीय पद्धतीने टंकलिखित करून **वाचून कायम करण्याची पद्धती सुरू करावी लागली.**

वाचून कायम केलेले कार्यवृत्त बाहेरचे लोक बदलवितात

१८. एवढे सारे झाल्यानंतरसुद्धा परिस्थितीत बदल होईना. २८ जून

१९९६ रोजीच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीमध्ये विषय क्रमांक १४७ वर एक अत्यंत महत्त्वाचा विषय चर्चेसाठी होता. बऱ्याच चर्चेनंतर सभागृहामध्ये निर्णय झाला. निर्णयाचे कार्यवृत्त टंकलिखित करण्यात आले. **झेरॉक्स प्रती काढण्यात आल्या. प्रत्येकाच्या हाती प्रत देण्यात आली. वाचून झाले व त्या विषयीचे कार्यवृत्त वाचून कायम करण्यात आले.** एवढे झाल्यावर सुद्धा त्या कार्यवृत्तामध्ये आपण बदल करू शकतो अशी डींग मारणारे क्षुद्र मनोवृत्तीचे व क्षुद्र दर्जाचे लोक सभागृहाच्या दरवाज्याच्या बाहेरच बसलेले होते. या कार्यवृत्तामध्ये बदल होणार आहे असे मला जेव्हा काही लोकांनी सांगितले तेव्हा मला आश्चर्यच वाटले. मी मुद्दाम ४ जुलै १९९६ रोजी मा. कुलगुरुंना पत्र (कुलगुरुंच्या कार्यालयाने पोच दिलेली प्रत माझ्या दफ्तरी उपलब्ध) लिहून कार्यवृत्ताच्या अधिप्रमाणित प्रतीची मागणी केली. मी या ४ जुलै १९९६ च्या पत्रात असे नमूद केले होते की, :-

“या विषयाचे कार्यवृत्ताचा अंतिम मसुदा टंकलिखित करून वाचून सभेतच कायम करण्यात आल्यामुळे सभेनंतर त्यात कोणताही बदल कोणत्याही स्तरावर केला जाणार नाही याची काळजी घेणे आवश्यक आहे, असे मला वाटते. व्यवस्थापन परिषदेने किंवा विद्वत परिषदेने घेतलेले निर्णय सभा संपल्यानंतर बाहेर बदलविले जातात, याविषयी मी १५ मार्च १९९६ च्या पत्रान्वये आपणाकडे यापूर्वीच तक्रार केलेली आहे. उपरोक्त विषयावरील कार्यवृत्ताच्या बाबतीत असे होणार नाही याची आपण काळजी घ्यावी अशी आपणास विनंती करीत आहे. उद्या व्यवस्थापन परिषदेची सभा सुरू होण्यापूर्वी उपरोक्त प्रस्तावाची अधिप्रमाणित प्रत उपलब्ध झाल्यास मी आपला आभारी होईल.”

कार्यवृत्ताची प्रत बदल करून पाठविली

५ जुलै १९९६ रोजी सकाळी माझेकडे कार्यवृत्ताची अधिप्रमाणित प्रत पाठविण्यात आली व कायम केलेल्या मूळ कार्यवृत्तामध्ये बदल करण्यात आल्याचे पाहून मला मोठे आश्चर्य वाटले.

१९. २८ जून १९९६ रोजी स्थगित झालेली व्यवस्थापन परिषदेची बैठक ५ जुलै १९९६ रोजी पुन्हा सुरू झाली. त्या दिवशीच्या बैठकीमध्ये मी अगदी सुरुवातीलाच हा विषय काढला. १९९६ च्या कार्यवृत्त पुस्तिकेमध्ये पृष्ठ ५१ वर याबाबतचे नोंदलेले अधिकृत कार्यवृत्त पुढील प्रमाणे :-

“In the beginning of the meeting, Prof. B.T. Deshmukh pointed out that text, of minutes of Item No. 147, which was typed, read and confirmed in the same meeting and now circulated vide page No. G-8149 is not a faithful and a correct reproduction of confirmed text of the minutes of the item.

Upon this, the Hon'ble Vice Chancellor assured the house that minutes circulated on page No. G-8149 would be withdrawn and the correct text will be circulated to-day itself.”

२०. आता वाचून कायम केलेल्या कार्यवृत्तामध्ये जर अशी धांदल तर त्यांनीच तयार केलेल्या व मान्यतेसाठी ठेवलेल्या कार्यवृत्ताची काय दुर्गती असेल? याची नुसती कल्पना करणे सुद्धा कल्पनेपलीकडचे आहे.

मी कायदा वगैरे काही जाणत नाही

२१. त्या “शिकवणी”चा इतका जबर प्रभाव तिसऱ्या कुलगुरुंच्या एकंदर व्यवहारावर होता की ते अनेकदा विविध प्राधिकरणांना त्यांचे विधीमय अधिकार वापरू द्यायला तयार नसत. बेकायदेशीरपणे त्या अधिकारांचा वापर करीत व प्रत्यक्ष त्या प्राधिकरणासमोर मग त्यांना त्यांचे निर्णय परत घ्यावे लागल्याची डझनवारी उदाहरणे नमूद करता येतील. साध्या बोलण्यामध्ये सुद्धा **“मी व्यवस्थापन परिषद वगैरे काही मानत नाही, ती सल्ला देणारी बॉडी आहे. त्यांना काय सल्ला द्यायचा असेल तो त्यांनी द्यावा”** अशा प्रकारचे विचार ते व्यक्त करतात, असे ज्यावेळी लोक सांगत असत त्यावेळी सुरुवातीला आम्हाला ते खरे वाटत नव्हते. एक दिवस व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीत कायद्यातील एक लहानसे सोपे, सरळ व सुटसुटीत कलम मी त्यांना वाचून दाखविले व आपल्याला कायद्याप्रमाणेच व्यवहार करावा लागेल असे ठामपणे सांगितले तर थेट व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीमध्येच त्यांनी **“मी कायदा वगैरे काही जाणत नाही शब्दाचा किस पाडण्यात काही अर्थ नाही”** असे पोरकटपणाचे उद्गार काढले. त्यांची ही वृत्ती बरोबर नाही हे त्यांच्या लक्षात आणून देणे, त्यांना दुरुस्त व्यवहाराची संधी देणे हे एक व त्यानंतरही ते आपला व्यवहार बदलत नसतील तर त्यांचे ते मौलिक विचार ‘लॉक’ करणे असे दोनच उपाय आमच्यासमोर शिल्लक होते.

तुम्हाला काय सल्ला द्यायचा असेल तो द्या

२२. पहिल्या उपायाचा काहीही उपयोग होत नाही हे लक्षात आल्यानंतर आम्ही योग्यवेळी योग्य रीतीने दुसऱ्या उपायाचा वापर केला. अमरावती विद्यापीठाच्या

व्यवस्थापन परिषदेच्या १९९६ च्या कार्यवृत्त पुस्तकामध्ये (Minutes Book) पृष्ठ ९७ वर तत्कालीन कुलगुरुंचे हे मौलिक विचार कुलपुर्वद झालेले आहेत. विषय क्रमांक १७३ (ब) च्या अंतर्गत पृष्ठ ९७ वर नोंदविण्यात आलेले याबाबतचे कार्यवृत्त शब्दशः पुढील प्रमाणे :-

“ठराव क्रमांक २ :- प्रा. बी.टी.देशमुख हे ठराव मांडत असतांना २८ (b) व (c) प्रमाणे हा व्यवस्थापन परिषदेचा अधिकार असल्याचे सांगत असतांना मा. कुलगुरुंनी “तुम्ही अॅडव्हायसरी बॉडी आहे. तुम्हाला काय सल्ला द्यावयाचा असेल तो द्या” असे उद्गार काढले. यापूर्वीच्या बैठकीमध्ये सुद्धा मा. कुलगुरुंनी “मी २८ (q) कायदा वगैरे काही जाणत नाही. शब्दाचा कोस पाडण्यात काही अर्थ नाही” असे उद्गार काढले होते. त्यांच्या या उद्गारातून व्यक्त होणाऱ्या मनस्थितीबद्दल हे सभागृह तीव्र चिंता व्यक्त करित आहे” असा ठराव प्रा. बी.टी. देशमुख यांनी मांडला. त्यावर त्यांनी आपले विचार मांडले.

मा. कुलगुरुंनी, वरील शब्दप्रयोग अनवधानाने झालेला असल्याने परत घेत असल्याचे सभागृहाला सांगितले. मा. कुलगुरुंनी शब्द परत घेतल्यामुळे ठराव परत घेण्याची प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी सभागृहाला परवानगी मागितली. सभागृहाच्या परवानगीने ठराव क्र. २ मागे घेण्यात आला.”

“शब्द आपण अनवधानाने वापरले”

२३. वर नमूद केलेल्या अधिकृत कार्यवृत्ताचे काळजीपूर्वक वाचन केल्यास हा कारभार ५ वर्षे कसा चालला असेल? याची आपण कल्पना करू शकतो. शिवाय लिहिता येण्यासारख्या सांसदिय भाषेत लिहिलेले हे कार्यवृत्त आहे. प्रत्यक्ष सभेत काय झाले असेल याचीही आपण कल्पना करू शकतो. “शब्द आपण अनवधानाने वापरले” हे कुलगुरुंचे उद्गार म्हणजे ‘लॉक’मधून ‘अनलॉक’ होण्याचा त्यांनी केलेला केविलवाणा प्रयत्न होता, ती त्यांच्या अंतरीची भावना नव्हती हे त्यांच्या पुढील अनेक व्यवहारावरून स्पष्टपणे सिद्ध होते.

महमद तघलकाचे मुकुटमणी

२४. नेट सेट च्या बाबतीत वेडेपणाचे जे लहान मोठे झटके गेल्या १० वर्षांत महाराष्ट्रातील सर्व स्तरावरच्या लहान मोठ्या सत्तेतील अधिकाऱ्यांना आले किंवा येत आहेत त्या सर्वांचा मुकुटमणी शोभावा असा महाथोर महमद तघल्लक अमरावती विद्यापीठामध्ये तिसऱ्या कुलगुरुंच्या रुपाने स्थानापन्न झालेला होता. याबाबतच्या त्यांच्या कपटी कारवाया हाणून पाडण्यासाठी तत्कालीन व्यवस्थापन परिषद व सिनेटच्या सर्व सदस्यांनी उपसलेली मेहनत याचा कागदोपत्री उपलब्ध असलेला इतिहास आजही नजरेखालून घातला म्हणजे एवढ्या थोर पदावरील मनुष्य एवढा वेडाचार कसा करू शकतो? याबाबत आश्चर्याचा धक्का बसल्याशिवाय रहात नाही.

२५. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या केंद्रीय स्तरावर ज्या विषयामध्ये ‘नेट’ च्या परीक्षा अपुऱ्या प्रमाणात कां होईना पण घेण्यात आलेल्या आहेत, त्या विषयात ‘सेट’ ची व्यवस्था झालेली नसतांना व नियमांनी ती पात्रता विहित केलेली नसतांना “नेट/सेट” ची पात्रता महाराष्ट्रात सक्तीची करता येईल काय? असा जबर वाद महाराष्ट्रात राज्यापातळीवर चालू असतांना भारतात केंद्रस्तरावर ज्या विषयामध्ये (संगणकशास्त्र) ‘नेट’ ची पहिली सुद्धा परीक्षा झालेली नाही त्या विषयामध्ये सेवेत भरती झालेल्या शिक्षकांनी नेटची परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असलीच पाहिजे अशी वेड्या महमदासारखी तघल्लकी भूमिका अमरावती विद्यापीठाच्या तिसऱ्या कुलगुरुंनी अमरावती विद्यापीठ क्षेत्रापुरती आपल्या छातीशी घट्टपणे कवटाळून ठेवली.

भारतात जी परीक्षा झालीच नाही ती उत्तीर्ण

होणार कशी?

२६. संगणक या विषयामध्ये १९९५ च्या शेवटपर्यंत भारतात नेटची परीक्षा झालेलीच नव्हती याचा पुरावा मी प्रथम सादर करू इच्छितो. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने १९ मे १९९८ रोजी सर्व राज्याच्या शिक्षण सचिवांना एक पत्र (No. F 4-12/86(NET)) पाठवून असे कळविले की,

“As UGC has included the subjects computer Application and Electronic Sciences in the National level Eligibility Test for J.R.F. award and lectureship from June and December, 1995 onwards respectively, NET (or) SLET (accredited by UGC) qualification is mandatory for these subjects also with effect from date of declaration of result i.e. 29.11.95 for computer Application and 13.5.96 for Electronic Sciences.”

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या पत्रातील हा मजकूर काळजीपूर्वक वाचला तर या विषयातील ‘नेट’ ची पहिली परीक्षा १९९५ च्या शेवटी घेण्यात आली ही गोष्ट स्पष्टपणे दिसून येते. आता जी परीक्षा १९९५ च्या शेवटी घेण्यात आली ती परीक्षा उत्तीर्ण असलेले उमेदवार १९९३-९४ मध्ये कसे उपलब्ध

होऊ शकतील? या प्रश्नाचे लहान मुलाला सुद्धा कळणारे उत्तर आमच्या तिसऱ्या कुलगुरुंना कळले नाही.

भारतात पहिल्यांदा ती परीक्षा जुलै १९९५ मध्ये झाली

२७. महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम ७६ नुसार नियमित निवडसमितीमार्फत निवड झालेल्या व २ वर्षे सेवा पूर्ण होत आलेल्या विद्यापीठ संगणकशास्त्र विभागातील २ अधिव्याख्यात्यांना कुलगुरुंच्या हुकुमानुसार ३ नोव्हेंबर १९९५ रोजी एक आदेश देण्यात आला व त्यांच्या सेवा ३० एप्रिल १९९६ रोजी संपुष्टात येतील असे त्यांना कळविण्यात आले. या दोनही शिक्षकांनी मा. कुलगुरुंना ३० मार्च १९९६ रोजी एकसारखी पण वेगवेगळी पत्रे लिहून असे कळविले की, “महोदय प्रथम नियुक्तीच्या वेळी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने संगणकशास्त्र या विषयात एकही नेट परीक्षा घेतली नव्हती. पहिली संगणकशास्त्र विषयातील युजीसीची नेट ही परीक्षा जुलै १९९५ मध्ये घेण्यात आली.”

२८. संगणकशास्त्र या विषयाची नेटची पहिली परीक्षा भारतात जुलै १९९५ मध्ये झाली हे या शिक्षकांनी कुलगुरुंना कळविले. या परीक्षेचा भारतातील पहिला निकाल २९ नोव्हेंबर १९९५ रोजी लागला हे युजीसीच्या उपरोक्त पत्रातच नमूद आहे. असे असतांना दोन वर्षापूर्वी सेवेत भरती झालेल्या शिक्षकांना ‘नेट’ ची परीक्षा पास कां केली नाही? म्हणून सेवामुक्त करण्याचे आदेश आमच्या कुलगुरुंनी ३ नोव्हेंबर १९९५ रोजी काढले. महमद तघल्लक तो यापेक्षा काय वेगळा असतो?

२९. ज्या विषयामध्ये नेटसेटच्या परीक्षा घेण्यात आलेल्या आहेत त्या विषयामध्ये नियमात बदल करून नेटसेटची पात्रता शासनाने सक्तीची केलेली नव्हती व त्यामुळे “नेटसेट परीक्षा ३१ मार्च १९९६ पर्यंत उत्तीर्ण न केल्यास त्यांना सेवेतून काढून टाका” ही अट काढून टाकण्याचा शासननिर्णय २२ डिसेंबर १९९५ रोजी शासनाने निर्गमित केलेला असतांना भारतात जी परीक्षाच झाली नाही ती तुम्ही कां उत्तीर्ण केली नाहीत? म्हणून संगणकशास्त्रातील या दोन अधिव्याख्यात्यांना ३० एप्रिल १९९६ पासून सेवेतून बाहेर करण्याचा खेळ तिसऱ्या कुलगुरुंनी पार पाडला.

३०. मी स्वतः त्या काळामध्ये सिनेटचा व व्यवस्थापन परिषदेचा सदस्य होतो. माझ्या कानावर या सर्व गोष्टी जेव्हा आल्या तेव्हा मला कुलगुरुंच्या आकलनाबाबत त्यांची किंवा करावीशी वाटली व मनापासून वाईट वाटले. सर्वप्रथम ११ एप्रिल १९९६ रोजी पहिले व त्यानंतर ३० एप्रिल १९९६ रोजी दुसरे पत्र लिहून मी तत्कालीन कुलगुरुंना ही घातक पाऊले मागे घेण्याची विनंती केली.

ते पात्र नाहीत म्हणून त्यांना काढणारच

माझ्या ११ एप्रिल व ३० एप्रिल १९९६ च्या पत्रांना ३ मे १९९६ रोजी कुलगुरुंनी कुलसचिवांच्या मार्फत उत्तर दिले. “I am directed to acknowledge receipt of your letters dated the 11th April and 30th April, 1996 addressed to Hon'ble Vice Chancellor of the University.” अशी आपल्या पत्राची सुरुवात करून कुलसचिवांनी विद्यापीठाच्या या प्रकरणातील मूळ निर्णयामध्ये कोणताही बदल करण्याची आवश्यकता नाही हा कुलगुरुंचा निर्णय पुढील शब्दात मला कळविला :- “the Vice Chancellor has given the decision "that there is no justification for revoking the earlier decision of the appointing authority" as these two candidates did not fulfil the qualifications as per the advertisement.”

जाहिरातीमध्ये नमूद केलेली नेटसेटची पात्रता ते पूर्ण करित नाहीत म्हणून विद्यापीठाचा निर्णय आपण बदलणार नाही हा शुद्ध अट्टाहासाचा प्रकार होता. सर्व विषयांच्या जाहिरातीमध्ये ‘नेट’ची पात्रता सक्तीची नव्हती ती ऐच्छिक होती, हे त्यांना माहित नव्हते? इतर विषयाची गोष्ट वेगळी आहे पण या विषयात भरतीच्या वेळी भारतात ही परीक्षाच झालेली नव्हती हे त्यांना माहित नव्हते? २२ डिसेंबर १९९५ च्या शासन निर्णयानंतर, व्यवस्थापन परिषदेच्या व सिनेटच्या आग्रही भूमिकेनंतर संलग्न महाविद्यालयातील शिक्षकांपुरती ही अट्टाहासाची भूमिका कुलगुरुंनी सोडून दिली होती पण त्यांच्या या राजहट्टापुढे खुद्द विद्यापीठातीलच हे दोन शिक्षक हकनाक बळी जात होते.

न्यायाधिकरणाचा निर्णय सुद्धा मानणार नाही

३१. विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेने एकमताने ठराव करून विनंती केल्यावर सुद्धा कुलगुरु एकायला तयार नव्हते. गत्यंतर उरले नाही म्हणून या दोनही शिक्षकांनी विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन न्यायाधिकरणासमोर दावे दाखल केले. उच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधिपति तथे पीठासीन अधिकारी असतात.

महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम ५८ अन्वये नेमण्यात आलेल्या विद्यापीठ व महाविद्यालयीन न्यायाधिकरणाने Appeal No. A-2/1996 and Appeal No. A-4/1996 या प्रकरणात दिनांक ८ ऑक्टोबर १९९६ रोजी या

दोनही अधिव्याख्यात्यांच्या बाजूने “ The Respondents shall forthwith issue orders of reinstatement and continuation in favour of appellants accordingly.” असा निर्णय दिल्यानंतर सुद्धा कुलगुरुंनी या निर्णयाची अंमलबजावणी केली नाही किंवा तो निर्णय व्यवस्थापन परिषदेसमोर ठेवला नाही. “विद्यापीठ व महाविद्यालयीन न्यायाधिकरणाच्या मा. पीठासीन अधिका-यांच्या समोर किंवा मा. उच्च न्यायालयापुढे हे प्रकरण उपस्थित झाल्यास विद्यापीठाच्या पॅनेलवरील कोणत्याही विधिज्ञांकडे हे प्रकरण सोपवू नये, तसेच या प्रकरणासाठी होणारा कोणताही खर्च हा विद्यापीठाच्या निधीतून करता कामा नये आणि हा निर्णय घेण्यास जबाबदार असणा-या अधिका-यांनी व्यक्तीशः हा खर्च करावा. करण्यात आलेल्या अशा खर्चाच्या स्वतंत्रपणे नोंदी ठेवाव्या, जेणे करून विद्यापीठाच्या निधीतून हा खर्च करण्यात आलेला नाही याची पडताळणी करणे शक्य होईल”. असा निर्णय Accounts Code च्या Chapter-2 मधील परिच्छेद 9 अन्वये असलेल्या अधिकारांचा वापर करून व्यवस्थापन परिषदेने दिनांक २० जून १९९६ रोजी यापूर्वीच घेतला याची माहिती असतांना कुलगुरुंनी प्रकरण उच्च न्यायालयात नेण्याचा निर्णय घेतला.

शेवटी सिनेटने निर्णय दिला

३२. नेटसेटबाबतचा शासनाचा निर्णय मानत नाही, व्यवस्थापन परिषदेचा निर्णय मानत नाही, न्यायाधिकरणाचा निर्णय मानित नाही, या दुराग्रही भूमिकेमुळे दिनांक १४ नोव्हेंबर (१९९६)च्या सिनेट बैठकीवर मोर्चा नेण्याची दुर्दैवी परिस्थिती शिक्षकांवर ओढवली. संघटनेचे सचिव प्रा. एकनाथ कठाळे यांच्या नेतृत्वाखालील शिष्टमंडळाने कुलगुरुंची भेट घेवून त्यांना निवेदन दिले. १४ नोव्हेंबरच्या बैठकीमध्ये आम्ही मांडलेल्या स्थगन प्रस्तावावर २-३ तासांच्या चर्चेनंतर विद्यापीठाने या दोनही शिक्षकांच्या पुनर्नियुक्तीचे आदेश निर्गमित केले व उच्च न्यायालयात दाखल केलेले प्रकरण काढून घेणारे पत्रहि निर्गमित केले. स्थगन प्रस्ताव मांडत असतांना व्यवस्थापन परिषदेप्रमाणे सिनेटची भूमिका सुद्धा नोंदवून व्हावी, एवढ्या माफक हेतूने आम्ही तो प्रस्ताव मांडला होता, कुलगुरु आपला दुराग्रह मागे घेतील असे आम्हाला ठराव मांडतांना वाटले नव्हते. या ठरावाच्या विरोधात मतदान करण्यामुळे न्यायालयाचा अवमान होतो. हे बहूधा त्यांच्या लक्षात आले असावे किंवा त्यांच्या कोणी सहकाऱ्यांनी त्यांच्या लक्षात आणून दिले असावे. परिणामी विद्यापीठाची बेअबु होण्याचा कटू प्रसंग टळला. सिनेटमध्ये वेगवेगळ्या विचारांचे गट असतात हे खरे पण मला एक गोष्ट जाहिरपणे नमुद केली पाहिजे की या स्थगन प्रस्तावावर सिनेटमध्ये अतिशय उत्तम दर्जाची चर्चा झाली. विषयाच्या गुणवत्तेवर सिनेटने एकमताने वाकडे पाऊल मागे घेण्याचा आग्रह कुलगुरुंना केला. कुलगुरुंनी आपली दृष्ट कारवाई मागे घेतल्याचे जाहीर केले त्यावेळी सिनेटमध्ये झालेला हर्षध्वनी अनेकांच्या अनेक वर्षे लक्षात राहिल. कुलगुरुंना बदसल्ला देणारा एखादा अधिकारी किंवा पदाधिकारी आपल्या कुकर्मांमुळे कुलगुरुंचे होत असलेले वस्त्रहरण पाहून खाली मान घालून मुकाट्याने बाहेर निघून गेला असेल तो भाग वेगळा.

३३. “सेवानिवृत्त होतांना आपण पूर्ण समाधानी” असल्याचे तिसऱ्या कुलगुरुंचे उद्गार मथळ्यात देऊन विद्यापीठाने दिनांक १३ सप्टेंबर २००० रोजी वृत्तपत्रांना पाठविलेल्या एका अधिकृत वृत्ताची प्रत मला पहायला मिळाली. तिसऱ्या कुलगुरुंनी आपण आपल्या ५ वर्षांच्या काळामध्ये किती उत्तम कामे केली याबाबत भाषण करतांना “विद्यापीठ परिसरातील जलाशयाची निर्मिती” या कामाला प्रथमांक लावल्याचे या अधिकृत वृत्तामध्ये नमूद आहे. एवढ्या मोठ्या पदावरून निवृत्त होतांना केवढा निर्ढावलेपणा व कोडगेपणा त्यांच्या या उद्गारामागे लपलेला आहे हे पाहिले म्हणजे अचंबा वाटल्याशिवाय रहात नाही.

वेकायदेशीर करार, वेकायदेशीर अॅडव्हान्स

३४. तपोवनच्या जलसाठ्यातून शहरासाठीचे पिण्याचे पाणी विद्यापीठ परिसराच्या वापरासाठी घेण्याचा एक अंदाजे २ कोटी रुपयांचा प्रस्ताव तिसऱ्या कुलगुरुंनी वेकायदेशीरपणे तयार केला होता, त्याबाबतचा एक वेकायदेशीर करारसुद्धा त्यांनी केला होता. (त्यामुळे दर महिन्याला ३-४ लाखाचे पिण्याच्या पाणीसाठीचे विल विद्यापीठाला द्यावे लागले असते.) स्वतःच्या अधिकारात, अधिकार नसतांना, १६ लाख रुपयाचा अॅडव्हान्ससुद्धा त्यांनी दिला होता. १ कोटी १० लाख रुपयाचा आणखी अॅडव्हान्स कंत्राटदाराला देण्यासाठी, व मूळ २ कोटीच्या प्रस्तावाला मान्यता मिळविण्यासाठी (हा व्यवस्थापन परिषदेचा अधिकार असल्यामुळे) त्यांनी हा प्रस्ताव १४.९.१९९६ रोजी व्यवस्थापन परिषदेच्या विचारार्थ ठेवला होता. कंत्राटदाराला १ कोटी १० लाख रुपयाचा अॅडव्हान्स देण्याचा प्रस्ताव व्यवस्थापन परिषदेने एकमताने फेटाळून लावला, २ कोटी ४ लाखाचा मूळ प्रस्ताव सुद्धा एकमताने फेटाळण्यात आला. विषय क्रमांक १९८ अंतर्गत त्यादिवशी व्यवस्थापन परिषदेने एकमताने घेतलेले १० निर्णय मी पुढे शब्दशः नमूद करीत आहे. :-

“१. व्यवस्थापन परिषदेच्या असे लक्षात आले आहे की १० फेब्रुवारी १९९६ ला व्यवस्थापन परिषदेसमोर विषय ठेवतांना त्यापूर्वीच ९.११.९५ ला

विद्यापीठाच्यावतीने काही करार करण्यात आलेला आहे हे एक आणि १६,०६,३४० रुपयाचा अॅडव्हान्स सुद्धा देण्यात आलेला आहे हे दुसरे; या दोनही बाबी व्यवस्थापन परिषदेपासून लपवून ठेवण्यात आल्या होत्या. सक्षम प्राधिकरणाच्या सभेसमोर निर्णयार्थ ठेवलेल्या विषयाच्या संभाव्य निर्णयाला प्रभावित करू शकेल अशी वस्तुस्थिती दर्शक माहिती (Factual information) दडवून ठेवण्याचे कृत्य हे लबाडीचे कृत्य (Fraudulent action) तर आहेच पण सरळसरळ सक्षम प्राधिकरणाची ठकवणूक (Cheating) करण्याचा अपराध सुद्धा या कृत्यामागे दडलेला आहे. या कृत्याची जबाबदारी निश्चित करण्यात यावी.

२. १०.२.९६ च्या बैठकीमध्ये अमरावती विद्यापीठासाठीच्या पाणीपुरवठा योजनेला मुख्यत्वे दोन शर्तीच्या आधीन राहून व्यवस्थापन परिषदेने सशर्त मान्यता दिली होती. मान्यता मिळाली नाही तर विद्यापीठाला त्या आर्थिक वर्षात या कामासाठी मिळणारे कोणते तरी अनुदान व्यपगत होईल असे लेखी व तोंडी वारंवार सांगण्यात आले होते. ३१ मार्च ९६ पावेतो अनुदान मिळणार आहे या शर्तीवरच मान्यता देण्यात आली होती. अशा योजनेमध्ये एका बाजूला पाणीपुरवठा मंडळाकडून ध्यावयाचे पिण्याचे पाणी व दुसऱ्या बाजूला आपल्या उद्भवातून मिळणारे बागवगीचे व इतर वापरासाठीचे पाणी या दोनही बाबींचा समावेश असलेली तपशीलवार योजना, त्या योजनेची अंमलबजावणी सुरु करण्यापूर्वी व्यवस्थापन परिषदेपुढे ठेवण्यात यावी असेही त्या ठरावात म्हटले होते. या दोनही अटी पूर्ण झालेल्या नसतांना व्यवस्थापन परिषदेने विधिवतरित्या घेतलेल्या सक्षम निर्णयाची (७.११.९५ च्या निर्णयासह) परस्पर विनधास्तपणे मोडतोड करण्याची कृती बेकायदेशीरपणाची तर आहेच पण अत्यंत गंभीर अशा शिरजोरपणाची (Act of gross insubordination) कृती होय. याबाबतची जबाबदारी निश्चित करण्यात यावी असे ठरविण्यात येत आहे.

३. महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम २८ (एफ) प्रमाणे कोणताही करार करण्यासाठी व्यवस्थापन परिषद हे सक्षम प्राधिकरण असतांना व सक्षम प्राधिकरणाचा निर्णय झाल्यानंतर व त्या निर्णयावरहुकूम करारपत्रक स्वाक्षरीत करण्याचे कर्तव्य याच कायद्याच्या कलम १७(८) प्रमाणे मा. कुलसचिवांकडे सोपविलेले असतांना व्यवस्थापन परिषदेच्या, अधिकारांचा अधिक्षेप करून, संमतीशीवाय करण्यात आलेले करारपत्रक संपूर्णपणे बेकायदेशीर तर आहेच पण हे करारपत्रक अजूनही व्यवस्थापन परिषदेच्या समोर येता कामा नये याची काळजी घेणारी वागणूक ही लज्जास्पद वर्तणूक (Disgraceful Conduct) या सदरात मोडणारी आहे. याबाबतची जबाबदारी निश्चित करण्यात यावी.

४. लेखासंहितेच्या चॅप्टर २ मधील नियम चार चा भंग करून ९.११.९५ रोजी १६ लक्ष रुपयाचा अॅडव्हान्स देण्याचा प्रकार संपूर्णपणे बेकायदेशीरपणाचा आहे व त्यामुळे विद्यापीठाच्या होणाऱ्या नुकसानीची जबाबदारी निश्चित करण्यात यावी. अशी जबाबदारी निश्चित करित असतांनाच हा अॅडव्हान्स प्रत्यक्ष दिलेला असल्यास तो परत मिळविण्याची कारवाई ताबडतोब सुरू करावी असे ठरविण्यात येत आहे.

५. आपण केलेल्या बेकायदेशीर कृत्यांना व कारवायांना संरक्षण देण्यासाठी, व त्या कारवायांना व कृत्यांना मान्यता देण्यास सक्षम प्राधिकरणांना भाग पाडणारी परिस्थिती निर्माण करण्याच्या हेतूने विद्यापीठाचे पाणी पुरवठ्याचे अस्तित्वातील उत्तम उद्भव उध्वस्त करण्याचे दृष्टपणाचे कारस्थान केले जात आहे अशी शंका घेण्यास जागा मिळाली अशा घटना घडत आहेत. या घटना प्रामुख्याने ९.११.९५ चा अजून उजेडात न आलेला बेकायदेशीर करार व त्याच तारखेला १६ लाख रुपयाचा अॅडव्हान्स देण्यात आल्यानंतर घडत आहेत याची अत्यंत दुःखद अंतःकरणाने व्यवस्थापन परिषद नोंद घेत आहे. (१) १९९६ च्या उन्हाळ्यात काही मोडतोडीच्या घटनांमुळे परिसरातील पाणीपुरवठ्याचे उद्भव भरवशाचे नाहीत अशी करण्यात आलेली हाकाटी (२) संत्राफळाच्या कंत्राटदाराला अविधीवत केलेल्या तथाकथित करारात नसतांना बेकायदेशीरपणे २७ हजार रुपये टॅकरने पाणी घालण्यासाठी मंजूर करीत असतांना आपले पाण्याचे उद्भव मोडकळीला आल्याची करण्यात आलेली हाकाटी (३) पाणीपुरवठा मंडळाच्या अधिकार्यांकडून त्यांच्या स्वतःच्या अभिप्रायाच्या (१५.३.९६ च्या) विपरीत अभिप्राय ३.७.९६ च्या पत्रातून मिळविणे या तीन घटनांचा उल्लेख या संदर्भात करणे आवश्यक वाटते. (४) विशेष दुःखाची गोष्ट अशी आहे की आपले उद्भव त्याज्य आहेत असे मानून बेकायदेशीर करार ९.११.९५ ला करण्यात आला व बेकायदेशीरपणे अॅडव्हान्स त्याच तारखेला देण्यात आला व या कृत्यांना पांघरूण घालण्याच्या प्रयोजनार्थ हे उद्भव त्याज्य असल्याबद्दल तथाकथित तज्ञांचा दाखला ३ जुलै १९९६ या तारखेला मिळविण्यात आल्याचे स्पष्टपणे दिसून येते.

६. १९८५ पासून तर १९९५ पर्यंतच्या दहा वर्षांच्या काळांत विद्यापीठाच्या स्वतःच्या मालकीच्या उद्भवातून उपलब्ध झालेल्या पाण्यातून आमच्या सर्व गरजा उत्तम रीतीने भागत होत्या. उत्तम अशी वृक्षराजी, झाडझुडपे व बागवगीचे ज्या उद्भवावर समाधानकारक रीतीने पोसले जात होते ते उद्भव एकाएकी

त्याज्य ठरविण्याच्या या प्रकाराच्या व त्यामागील वृत्तीच्या दर्शनाने या व्यवस्थापन परिषदेला तीव्र दुःख होत आहे.

हे उद्भव उत्तम रीतीने जोपासण्याचा व ते वृद्धिंगत करण्याचा ठाम व निर्धार पूर्वक निर्णय घेण्यात येत आहे. महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम २८ (डी) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा वापर करून या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी यापूर्वीच्या १० वर्षांप्रमाणे पुढे आपणास आपल्या पाण्याच्या सर्व गरजा आपल्या उद्भवावरच भागवाव्या लागतील हे समजून विद्यमान उद्भवांच्या मजबुतीकरणाला प्रस्ताव पुढील १ महिन्यामध्ये प्रशासकीय मान्यतेसाठी व्यवस्थापन परिषदेसमोर ठेवण्यात यावा असे निदेश देण्यात येत आहेत. या धोरणाच्या विपरित कृत्य निंद्य व दंडनीय समजले जावे असेही ठरविण्यात येत आहे. धोरण म्हणून सुद्धा वृक्ष लागवड, झाडझुडपे व बागवगीचे यासाठी पाणी पुरवठा मंडळाचे पिण्यासाठी वापरण्याचे पाणी वापरण्यास या सभागृहाचा ठाम विरोध आहे. ती गोष्ट अत्यंत महागडी होईल, हे आजच्या कागदपत्रावरून स्पष्ट दिसत आहे हा आणखी वेगळा मुद्दा आहे.

७. दरम्यानच्या काळात केवळ पिण्याच्या पाण्याची गरज भागवू शकेल एवढा पुरवठा पाणीपुरवठा मंडळाकडून मिळविण्याच्या प्रयोजनार्थ प्रस्ताव तयार करण्यात यावा. पिण्याच्या पाण्यासाठी अल्पखर्चाच्या प्रस्तावाचा विचार केला जावू शकतो.

8. Administrative approval for Rs. 2,04,04,100 for the work of main water supply scheme for University Campus as mentioned in item 198 (A) is hereby not granted i.e. rejected.

9. The proposal for sanctioning of advance payment of Rs. 1,10,00,000 as mentioned in item No. 198 (B) is hereby not sanctioned i.e. rejected.

१०. धोरणात्मक ठराव :- महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम २८ (एफ) चा भंग करून व्यवस्थापन परिषदेच्या मान्यतेशिवाय करण्यात आलेल्या कोणत्याही करारातून वा करारपत्रकातून उद्भवणारी देणी ही बेकायदेशीर असून विद्यापीठावर बंधनकारक नाहीत याची जाणिव या ठरावाद्वारे करून देण्यात येत आहे. धनादेश किंवा देयके स्वाक्षरीत करण्याची किंवा मंजूर करण्याची विधिमय शक्ती प्रदान केलेल्या सर्व अधिकाऱ्यांना या ठरावाद्वारे अशी सक्त ताकिद देण्यात येत आहे की अशी बेकायदेशीर देणी मंजूर करण्यात आल्यास त्याबाबतची जबाबदारी ही व्यक्तीशः त्या अधिकाऱ्यांची राहिल."

जलाशयाबाबतचे प्रस्ताव

३५. अंदाजे २ कोटीची पाणीपुरवठा योजना व त्यासाठी १ कोटी १० लाख रुपयाचा अॅडव्हान्स देण्याचा कुलगुरुंचा प्रस्ताव १४.९.१९९६ च्या बैठकीत ठामपणे व्यवस्थापन परिषदेने फेटाळून लावला. बेकायदेशीररित्या केलेला करार मोडीत काढावा व त्या करारापोटी १६ लाख रुपयांचा प्रत्यक्ष अॅडव्हान्स सक्षम प्राधिकरणाच्या मान्यतेशिवाय देणाऱ्याची चौकशी करण्याचे व ते पैसे परत मिळविण्याची कारवाई सुरू करण्याचे आदेश व्यवस्थापन परिषदेने आपल्या १४.९.१९९६ च्या याच बैठकीत पारित केले. १४.९.९६ च्या प्रस्तावामध्येच सुरुवातीच्या १० वर्षांच्या काळात आपल्या स्वतःच्या मालकीच्या उद्भवातून आपल्या गरजा उत्तम रीतीने भागत होत्या ते उद्भव उत्तम रीतीने जोपासण्याचा व ते वृद्धिंगत करण्याचा ठाम निर्णय घेण्यात आला होता. पुढच्या ८-१० महिन्यांच्या कालखंडात मुळातले ते घाणेरडे प्रस्ताव व्यवस्थापन परिषदेने मान्य करावे यासाठी २-३ वेळा विषय ठेवून गयावया करण्याचा प्रयत्न झाला. व्यवस्थापन परिषदेने प्रत्येक वेळी ते कुप्रसिद्ध प्रस्ताव हाणून पाडले. यात ८-१० महिन्यांचा काळ निघून गेला.

३६. वार्डेट प्रस्ताव फेटाळून काम भागण्यासारखे नाही तर त्यासाठी विधायक विचार करावा लागेल. नाहीतर तेच ते ऑगळ प्रस्ताव पुन्हा पुन्हा आपल्या समोर ठेवले जातील हे लक्षात घेऊन व्यवस्थापन परिषदेने दिनांक ४ जुलै १९९७ रोजीच्या बैठकीत याबाबतचा एक प्रस्ताव मंजूर केला. मंजूर केलेल्या या प्रस्तावातील महत्त्वपूर्ण भाग पुढील प्रमाणे :-

“अमरावती विद्यापीठासाठी साठवण जलाशय व पाणी पुरवठ्याची वृहत योजना : विद्यापीठ परिसरामध्ये नैसर्गिकरित्या उपलब्ध असलेल्या भूपृष्ठावरील व भुगर्भातील जलस्रोतावर आधारित विद्यापीठ परिसरासाठीच्या साठवण जलाशय व पाणी पुरवठ्याच्या योजनेचा वृहत आराखडा पुढील उपांगाचा मिळून बनलेला असेल.

१) नैसर्गिकरित्या सरासरी पर्जन्यमानावर परिसरात उपलब्ध असलेल्या पाणलोट क्षेत्राचा येवा आधार धरून साठवण जलाशयांचे बांधकाम करणे, अशा जलाशयांची संख्या दोन पेक्षा कमी असणार नाही व चार पेक्षा जास्त असणार नाही.

२) योजनेचे काम सुरु होण्यापूर्वी अस्तीत्वात असलेल्या व १९८३ पासून तर १९९७ पर्यंत वापरात असलेल्या विद्यमान उद्भवांचे मजबुतीकरण व सुधारणा करणे, यामध्ये विद्यमान विहिरी खोल करणे, गरजेप्रमाणे बोरर वेल्स, विधन विहिरी काढणे यासारख्या कामांचा समावेश असेल. असे करित असतांना या उद्भवांचा विद्यमान येवा, सुधारणेनंतरचा येवा व साठवण जलाशये कार्यान्वित झाल्यानंतरचा येवा, याची काळजीपूर्वक नोंद ठेवण्यात यावी, असे ठरविण्यात येत आहे.

३) परिसरामध्ये जलसंधारणाची लहान मोठी बांधकामे हाती घेणे. उदा. परिसरातील नाल्यावर बंधान्याची लहान लहान कामे, आवश्यकतेप्रमाणे नाल्यांचे रुंदीकरण व परिसरातील रस्त्यावर असलेल्या पुलांना बंधान्याची जोड देणे.

४) सर्व प्रवाहातून येणारे पाणी मुख्य प्रवाहातून परिसराच्या बाहेर जाण्याच्या जागेजवळ किंवा सोईचे होईल अशा परिसरातील दुसऱ्या जागी आवश्यकतेप्रमाणे जॅकवेल, संपवेल व पंप हाऊसचे बांधकाम करणे.

५) योजनेसाठीचा आवश्यक असा पूरक अभ्यास - अ) साठवण जलाशयाचा आराखडा तयार करतांना विद्यापीठ परिसराच्या पाणलोट क्षेत्राचा सरासरी पर्जन्यमानावर आधारित नैसर्गिक येवा निश्चित करणे.

ब) दीर्घ मुदती उपयोगासाठी नैसर्गिक पाणलोट क्षेत्रामध्ये कुत्रिमरित्या वाढ शक्य आहे काय? याचा अभ्यास करणे व शक्य असल्यास प्रस्ताव तयार करणे.

क) येवा जास्त असेल तर किंवा कमी असेल तर काय करावे याविषयी प्रस्ताव सुचविणे.

६) कृति कार्यक्रम :- परिच्छेद १ ते ४ मध्ये नमूद असलेल्या उपांगाची प्राक्कलने, संकल्प चित्रे व आराखडे तयार होऊन एकत्र प्रस्ताव प्रशासकीय मान्यतेसाठी ठेवण्यास बराच विलंब लागेल हे लक्षात घेता, परिच्छेद १ मध्ये समाविष्ट असलेल्या कामाचा प्रस्ताव संकल्प चित्रे, आराखडे व प्राक्कलने तयार करून व सर्व औपचारिकता पूर्ण करून ऑगस्ट ९७ पूर्वी प्रशासकीय मान्यतेसाठी ठेवण्यात यावा. प्रशासकीय मान्यतेनंतरची औपचारिकता पूर्ण करून सप्टेंबर, ऑक्टोबर पूर्वी कामाला प्रत्यक्ष सुरुवात करण्यात यावी असे ठरविण्यात येत आहे व ते काम पूर्ण करण्यासाठी ४-६ महिन्यापेक्षा जास्त अवधी देवू नये असाही निर्णय घेण्यात येत आहे.

३७. जलाशयाबाबतचा मंजूर करण्यात आलेला हा प्रस्तावाचा मूळ आराखडा कोणी तयार केलेला होता व तो कुठे कसा कसा मंजूर झाला याच्या उत्तम नोंदी त्या त्या कार्यवृत्तामध्ये नमूद आहेत. आज जलाशयांचे बांधकाम पूर्ण झाले असून विद्यापीठ परिसरातील विहिरींची पाण्याची पातळी मोठ्या प्रमाणात वाढलेली आहे व पाण्याची टंचाई कायमची दूर झालेली आहे. त्यामुळे मा. कुलगुरुंनी महागड्या किमतीचे वाममार्गाने आणलेले बेकायदेशीर प्रस्ताव ठामपणे वारंवार फेटाळून लावल्याबद्दल व दुरगामी परिणामांचा विचार करून स्थायी स्वरूपाच्या योजना राबविल्याबद्दल ती व्यवस्थापन परिषद निश्चितच धन्यवादास पात्र आहे. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता कुलगुरुंनी त्यांच्या भाषणात केलेले जलाशय निर्मितीचे वक्तव्य किती कोडगोपणाचे आहे हे सहज लक्षात येईल.

३८. जी गोष्ट पाणीपुरवठ्याच्या बाबतीत तीच गोष्ट टेलिफोनची इंटरकॉमव्यवस्था बसविण्याच्या बाबतीत. १०० दूरध्वनीचे पी.बी.एक्स. बसविण्याच्या २.५० लक्ष रुपयाच्या प्रस्तावाला त्यावेळच्या कार्यकारी मंडळाने १५.११.१९९४ ला प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली होती. त्यानंतर कोणतीही विधिमय परवानगी नसतांना २०० दूरध्वनीच्या निविदा काढण्यात आल्या आणि अधिकारबाह्य पद्धतीने ५ लाखांच्या वर अॅडव्हान्स कंत्राटदाराला देण्यात आला. १३ लाख रुपयांच्या प्रस्तावाला प्रशासकीय मान्यता प्रदान करा म्हणून व्यवस्थापन परिषदेसमोर विषय ठेवण्यात आला. विषय ठेवतांना कंत्राटदार न्यायालयात जाईल अशा धमक्या लेखी व तोंडी मांडण्यात आल्या. शिवाय “सुधारित प्रशासकीय मान्यता न मिळाल्याने ठेकेदाराला पैसे सोडता येत नाहीत” हे रडगाणेही लेखी मांडण्यात आले. दिनांक १५.११.१९९७ रोजी झालेल्या व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीमध्ये विषय क्रमांक २५१ वर सम्मत केलेला १० परिच्छेदाचा प्रस्ताव स्वयंस्पष्ट आहे. सन १९९७ च्या व्यवस्थापन परिषदेच्या कार्यवृत्त पुस्तिकेमध्ये नोंदविण्यात आलेले या विषयाचे कार्यवृत्त शब्दशः पुढील प्रमाणे :-

“१. या प्रस्तावाचा अनुकूल विचार करावा अशी कोणतीही वस्तुस्थिती नव्याने समोर आलेली नाही. या उलट प्रस्ताव मान्य करण्यास प्रतिकूल अशा अनेक बाबी आजच्या कागदपत्रातून समोर आलेल्या आहेत त्यांचा विचार करून सदरहू विषयामध्ये नमुद असलेला २०० लाईनच्या १३ लाख रुपयाचा प्रशासकीय मान्यतेसाठीचा प्रस्ताव नामंजूर करण्यात येत आहे.

२. व्यवस्थापन परिषदेने फक्त १०० दूरध्वनी करिता प्रशासकीय मान्यता दिलेली असतांना निविदा मात्र २०० दूरध्वनीच्या काढण्यात आल्या. क्रयसमितीला प्रशासकीय मान्यता देण्याचा अधिकार नाही याची जाणीव असून

सुद्धा ज्या क्रयसमितीचा पुन्हा पुन्हा उल्लेख केला जात आहे त्या क्रय समितीच्या निविदा प्रसिद्ध होण्यापूर्वीच्या कार्यवृत्तामध्ये सुद्धा २०० दूरध्वनीचा उल्लेख कोठेही नाही तरीही निविदा २०० दूरध्वनीच्या काढण्यात आल्या हेही आजच्या कागदपत्रातून दिसून आले आहे. (पृष्ठ बी ५०९८ परिच्छेद ६) आजच्या कागदपत्रातून लक्षात आलेली (पृष्ठ बी- ५०९८-परिच्छेद ६) ही गोष्ट या व्यवस्थापन परिषदेला अत्यंत आक्षेपार्ह व गंभीर वाटते.

३. सदरहू कार्यपूर्तीचा काहीतरी करारनामा करण्यात आला होता ही बाब आजच्या कागदपत्रातून व्यवस्थापन परिषदे समोर येत आहे हा करारनामा सक्षम प्राधिकरणाची मान्यता न घेताच करण्यात आला होता अशी स्पष्ट माहिती आज व्यवस्थापन परिषदेला देण्यात आली. या अनधिकाराने केलेल्या तथाकथित करारनाम्यानुसार सुद्धा अग्रिम देण्याची तरतुद नसतांना सदरहू कंत्राटदाराला अग्रिम देण्यात आला ही गोष्ट सुद्धा आजच्या कागदपत्रात नमूद आहे. (बी- ५०९५ पॅरा ४) व ती अत्यंत आक्षेपार्ह आहे. **विद्यापीठासारख्या संस्थेचे व्यवहार अशा धरगुती पद्धतीने करण्यात आले याचे या व्यवस्थापन परिषदेला तीव्र दुःख होत आहे.**

४. विषय समोर ठेवतांना जोडलेल्या नोटसमधील परिच्छेद ७ बदल हे सभागृह तीव्र आक्षेप नोंदवित आहे. यथोचितरित्या प्रशासकीय मान्यता न घेता करण्यात आलेल्या लज्जास्पद व्यवहाराबद्दल कोणताही संकोच व्यक्त न करता “सुधारित प्रशासकीय मान्यता न मिळाल्याने ठेकेदाराला पैसे सोडता येत नाही” याचे जे रुदन या टिप्पणी (परिच्छेद ७) मध्ये आहे त्याची कीव करावी तेव्हा थोडीच आहे. “बेकायदेशीरपणे पुढचे १०६ दूरध्वनी जोडण्याचे काम आम्हाला करता येत नाही” हा जो दुखवटा या टिप्पणीत व्यक्त करण्यात आला आहे त्याबद्दल ही व्यवस्थापन परिषद कोणतीही सहानुभूती दाखवू शकत नाही.

५. “एकूण किती दूरध्वनी लागले याची अंतिम यादी प्रसिद्ध झालेली नाही. जी यादी प्रसिद्ध झाली त्यावरून जवळ जवळ ९० दूरध्वनी सुरू झालेले दिसतात.” (पृष्ठ बी ५०९८ परिच्छेद ९) कार्यालयाने दिलेल्या या माहितीची नोंद घेण्यात येत आहे. **मुळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त प्रस्तावाप्रमाणे १०० दूरध्वनीचे काम पूर्ण करून घ्यावे.** कंत्राटदार ते करण्यास तयार नसल्यास वेळोवेळी काम पूर्ण करून घ्यावे असे कळवूनही काम पूर्ण झालेले नाही आणि किती कालावधी लागेल हेही कळले नाही तेव्हा त्यांना एकदा पत्राव्दारे कळवावे अन्यथा त्याचा आदेश रद्द करावा.” या कार्यालयाच्या टिप्पणी प्रमाणे (पृष्ठ बी- ५०९६ परिच्छेद ९) मुळ १०० लाईनचे कंत्राट रद्द करावे.

६. मुळ प्रशासकीय मान्यतेचे काम पूर्ण झाल्यावर किंवा कंत्राट रद्द केल्यास तसे केल्यावर मुळातील कार्यरत असलेल्या ९०/१०० विस्तार दूरध्वनीच्या उत्तम मॅटनन्सकरीता आवश्यक असलेला प्रस्ताव तयार करून तो प्रशासकीय मान्यतेसाठी ठेवावा.

७. मुळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त प्रस्तावातील ९०/१०० दूरध्वनी कोणाकोणाला द्यावयाचे याचे परस्पर प्राथम्य ठरवून तयार केलेला प्रस्ताव व्यवस्थापन परिषदेच्या मान्यतेसाठी ठेवावा.

८. मुळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त ९०/१०० दूरध्वनीची यंत्रणा उत्तमरितीने कार्यन्वित झाल्यावर त्यापेक्षा जास्त विस्तार दूरध्वनीची आवश्यकता वाटल्यास त्याबाबतच्या समर्थनासह ५० किंवा १०० दूरध्वनीचा वेगळा प्रस्ताव समाविष्ट असलेली टिप्पणी व्यवस्थापन परिषदेच्या विचारार्थ ठेवावी. टिप्पणी मंजूर झाल्यास तपशीलवार प्रस्ताव प्रशासकीय मान्यतेसाठी ठेवता येईल.

९. कंत्राटदाराने कायदेशीर नोटीस दिल्याबद्दलच्या टिप्पणी ९ मधील उल्लेखाबाबत असा निर्णय घेण्यात येत आहे की “व्यवस्थापन परिषदेने मान्यता दिलेल्या मर्यादित नमूद असलेले काम ठरवून दिलेल्या मुदतीत त्यांनी पूर्ण करावे. प्रशासकीय मान्यता नसलेल्या अधिकच्या कामाची व अधिकच्या रकमेची कोणतीही जबाबदारी विद्यापीठावर असणार नाही” याची स्पष्ट जाणीव कंत्राटदाराला द्यावी. याबाबतची कार्यकारी परिषदेने १४ सप्टेंबर १९९६ रोजी विषय क्रमांक १९८ अंतर्गत सम्मत केलेला पुढील ठराव त्यांच्या लक्षात आणून द्यावा. :-

१०. “**धोरणात्मक ठराव :-** महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याच्या कलम २८ (एफ) चा भंग करून व्यवस्थापन परिषदेच्या मान्यतेशिवाय करण्यात आलेल्या कोणत्याही करारातून वा करारपत्रकातून, करारनाम्यातून उद्भवणारी देणी ही बेकायदेशीर असून विद्यापीठावर बंधनकारक नाहीत याची जाणिव या ठरावाद्वारे करून देण्यात येत आहे. धनादेश किंवा देयके स्वाक्षरीत करण्याची किंवा मंजूर करण्याची विधिमय शक्ती प्रदान केलेल्या सर्व अधिकाऱ्यांना या ठरावाद्वारे अशी सक्त ताकिद देण्यात येत आहे की अशी बेकायदेशीर देणी मंजूर करण्यात आल्यास त्याबाबतची जबाबदारी ही व्यक्तीशः त्या अधिकाऱ्यांची राहिल.”

प्रकरण न्यायालयात गेल्यास विद्यापीठाची ही भूमिका तेथे स्पष्टपणे मांडावी.”

कोहचाडेचा मार्ग शेवटी कुठे सुरु होतो?

३९. कोहचाडेचा प्रकार हा आता गेल्या वर्ष दोन वर्षात लक्षात आला. “परिपक्व फळ” हाती यायला वेळ लागतो, पण अशा विषवृक्षाला खतपाणी घालणाऱ्या वृत्ती वेळीच लक्षात घेवून ठामपणे त्या वृत्तीला विरोध करणारे निर्वाचित प्रतिनिधी असतील तर असे परिपक्व फळ जन्माला घालणारा वृक्षच मूळ धरत नाही व ते फळ गर्भातच गारद होते. अभियांत्रिकी व तांत्रिकी विद्याशाखेत संबंध महाराष्ट्रात जी स्थिती निर्माण झालेली आहे ती लक्षात घेऊन १२ ऑक्टोबर १९९५ रोजीच्या बैठकीत अमरावती विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाने “**अभियांत्रिकी व तांत्रिकी विद्याशाखेतील उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन एकाच केंद्रस्थळी व विद्यापीठाच्या परिसरातच करण्यात यावे**” असा धोरणात्मक व स्थायी स्वरूपाचा महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतला. समाज विज्ञान विद्याशाखेचा अधिष्ठाता या नात्याने मी या मंडळाचा त्यावेळी सदस्य होतो. या विषयावर चर्चा खुप कडाक्याची झाली पण मंडळाने निर्णय मात्र एकमताने घेतला.

४०. तिसऱ्या कुलगुरुंनी अनौपचारिक अशी खाजगी व्यक्तींची एक बैठक बोलाविली. दिनांक ६ नोव्हेंबर १९९५ रोजी दुपारी १२ वाजता व्यवस्थापन परिषदेच्या सभागृहात आयोजित करण्यात आलेल्या या खाजगी बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी स्वतः कुलगुरु होते, असे या बैठकीच्या कार्यवृत्तामध्ये नमूद आहे. “विद्यापीठाच्या परिसरात एकाच ठिकाणी मूल्यांकन झाल्यास, परीक्षक वेळेवर येवू शकणार नाही, विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होईल, निकाल उशीरा लागण्याची भीती आहे, त्यामुळे पुनर्मूल्यांकनाचे निकाल देखील विलंबाने लागतील, त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या असंतोषाला तोंड द्यावे लागेल, पुढील शैक्षणिक सत्र देखील विलंबाने सुरू होईल त्यामुळे मूळ योजनेत किंचित बदल करावा व त्या त्या महाविद्यालयाच्या मूल्यांकन केंद्रावर केन्द्रीय मूल्यांकन करण्यात येईल” असा निर्णय या बैठकीत घेण्यात आला.

असा निर्णय घेण्याचा कायद्याने अशा एखाद्या खाजगी सभेला अधिकार नव्हता. निदान शिफारस तरी म्हणायचे, पण त्या सभेमध्ये “खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात आले” असे नमूद करून दुसऱ्या क्रमांकावर उपरोक्त निर्णय कार्यवृत्तात नमूद करण्यात आला.

४१. कायद्याने निर्माण केलेल्या सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेला निर्णय असा एखाद्या खाजगी सभेत बदलविण्याचा कुलगुरुंना सुद्धा कोणताही अधिकार नाही. अशा प्रकारचा “**किंचित बदल**” करण्यास सक्षम प्राधिकरणांनी ठामपणे नकार दिल्यामुळे हा किंचित बदल अमलात आला नाही हा भाग वेगळा. विद्यापीठ परिसरात एकाच ठिकाणी मूल्यांकन असून सुद्धा पुढे या विद्याशाखेत जे एक दोन लहान लहान दुर्दैवी अपघात झाले ते व त्यांचे स्वरूप लक्षात घेता हा “**किंचित बदल**” केला असता तर मोठ्या अपघाताला तोंड द्यावे लागले असते असे वाटल्यावाचून रहात नाही. परिपक्व फळ विपारी किंवा गोड एका दिवसात हाती येत नाही. मूळ वृक्षाला खतपाणी घालण्याची प्रक्रिया बरीच प्रदीर्घ असते हेच खरे.

४२. निवडसमितीने निवडलेल्या शिक्षकांच्या निवडीला मान्यता देण्याचा कुलगुरुंना अधिकार आहे. असे प्रस्ताव पाडून ठेवणे, त्यात नाना प्रकारच्या ‘काड्या’ करणे, लोकांना आपल्या भोवती फिरवत ठेवणे, या प्रकारांना उत आला होता. हॉटेलमध्ये व रेस्टॉरंटमध्ये अशा मान्यतेच्या प्रस्तावाचे सौदे व्हायला लागले. एका बाजूला “**पदव्युत्तर परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या व्यक्तीला नेटसेट असल्याशिवाय अधिव्याख्याता म्हणून मान्यता देणार नाही**” अशी भूमिका घेणाऱ्या कुलगुरुंनी “**नुसती पदवी परीक्षा (पदव्युत्तर नव्हे) उत्तीर्ण असलेल्या व्यक्तीला “रिडर” म्हणून मान्यता दिली**” कोडगोपणाची ही कमाल मर्यादा होती. सिनेटचे सदस्य असलेले माझे एक सहकारी याबाबत माझेकडे तक्रार घेऊन आले. मला ती तक्रार खरी वाटेना? मी त्यांना म्हणालो “तुम्ही नुटाच्या पॅनेलवर सिनेटमध्ये निवडून आला आहात ना? मग वाट कशाची पहाता? आणि तक्रार कसली करता? सिनेटमध्ये प्रश्न टाका ना?” माझ्या या सहकाऱ्यांनी पुढच्या सिनेट बैठकीमध्ये प्रश्न टाकला. १६ मार्च १९९६ रोजी झालेल्या सिनेटच्या सभेसमोर असलेल्या प्रश्नोत्तरामध्ये १९९६ च्या सहपत्र पुस्तिका क्रमांक ९ मध्ये हा प्रश्न क्रमांक १०८ समाविष्ट आहे. तो आजही आपल्याला पाहता येईल.

४३. नियमाप्रमाणे प्रश्नांची उत्तरे व्यवस्थापन परिषदेसमोर दिनांक १९ फेब्रुवारी १९९६ च्या बैठकीमध्ये मान्यतेसाठी आली. कुलगुरुंची कुती संपूर्णपणे बेकायदेशीर असल्यामुळे व्यवस्थापन परिषदेला मान्य होणे शक्यच नव्हते. बरीच चर्चा झाली, याबाबत चौकशी करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. १९९६ च्या कार्यवृत्त पुस्तिकेमध्ये पृष्ठ ३१ वर हा निर्णय नमूद आहे. कुलगुरुंना आपल्या हातून फार मोठा x ढ xपणा झालेला आहे हे कळून चुकले होते. मान्यता रद्द करण्याचा निर्णय त्यांनी सभेतच जाहीर केला कारण तो अधिकार त्यांचा होता. १६ मार्च १९९६ च्या सभेत प्रश्न क्रमांक १०८ चे उत्तर आपण आजही पहा. “पदव्युत्तर पदवी आवश्यक असतांना (व फक्त पदवी पात्रता

असलेल्या) एका प्रकरणी मान्यता देण्यात आली होती हे खरे आहे. ही मान्यता नियमांचे उल्लंघन करणारी असल्याने आता रद्द करण्यात आली आहे" असे त्या उत्तरात नमुद आहे. पुढे सिनेटने व व्यवस्थापन परिषदेने या कामाला उत्तम व्यवस्था लावली.

४४. सिनेटमध्ये निवडून गेलेल्या व तेथून व्यवस्थापन परिषदेवर गेलेल्या प्रतिनिधींनी गेल्या ५ वर्षांच्या आपल्या कार्यकाळात कर्तव्यदक्ष राहून तिसऱ्या कुलगुरुकडून आलेले अनेक घातक प्रस्ताव फेटाळून लावले व अतिशय महत्वपूर्ण असे विधायक निर्णय सिनेटमध्ये व व्यवस्थापन परिषदेमध्ये घेतलेत त्यामुळे शिक्षक व विद्यार्थी जगताला न्याय मिळवून देणारे अनेक निर्णय कार्यान्वित झाले. या कार्यकाळातील काही महत्वपूर्ण निर्णय पुढील प्रमाणे :-

१) नेटसेट ची पात्रता कायदेमान्य नसतांना विधीमय पात्रता धारण करणाऱ्या व विधीवतरित्या नियुक्त झालेल्या अधिव्याख्यात्यांना केवळ एका वर्षाची मान्यता देण्याची वहीवाट पडलेली होती. सदर बाब ही नियमबाह्य असल्यामुळे सत्रांत पद्धतीने मान्यता देणे बंद करून कायम स्वरुपी मान्यता देण्याचा निर्णय घेतल्यामुळे साधारणपणे तीनशे ते साडेतीनशे अधिव्याख्यात्यांची अडून राहिलेली प्रकरणे निकालात निघाली व शिक्षकांना न्याय मिळाला.

२) परीक्षा विभागात स्वतंत्र प्रबंध शाखा उघडण्याचा महत्वपूर्ण निर्णय घेण्यात आला. अमरावती विद्यापीठाच्या स्थापनेपासून विविध विद्याशाखातून संशोधनाचे कार्य होत आहे. आचार्य पदवीसाठी संशोधनाचे महत्त्व लक्षात घेवून प्रतिनिधींची एक समिती निर्माण करून तिच्या शिफारसी मान्य करण्यात आल्या व परीक्षा विभागात स्वतंत्र प्रबंध शाखा निर्माण करण्यात आल्याने प्रबंधाच्या संदर्भातील संशोधक विद्यार्थ्यांच्या अडचणी दूर झाल्यात व त्यांना न्याय मिळाला.

३) विद्यापीठाच्या विविध मुद्रण कामांच्या संदर्भात मुद्रणपूर्ण व्यवस्थेचे आधुनिकीकरण व संगणकीकरण करण्यात आले. विद्यापीठातील अभ्यासक्रमांची जुळवणी विद्यापीठ संगणकावर घेवून नियोजित पद्धतीने मुद्रणपूर्व कामे करून घेण्याचा निर्णय घेतल्याने मुद्रणावरील खर्चात बरीच काटकसर होवू शकली. एवढेच नव्हे तर त्यामुळे अभ्यास क्रमिका विद्यार्थ्यांना वेळेवर उपलब्ध होऊ लागल्या.

४) विद्यापीठ परिसरामध्ये साठवण जलाशय व पाणीपुरवठ्याची बृहत योजना तयार करून कार्यान्वित करण्यात आली.

५) विद्यापीठातील संलग्नित महाविद्यालयातील प्राचार्यांच्या नेमणुका नियमित नव्हत्या. बहुतांशी महाविद्यालयातील नेमणुका नियमित करण्याच्या दृष्टीने नियमित नियुक्त्या करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला.

६) विदर्भ महाविद्यालयातर्फे उर्दू पदव्युत्तर वर्ग सुरू करण्याचा प्रस्ताव आल्यास तात्काळ संलग्निकरण देण्याची कार्यवाही विद्यापीठ स्तरावर पूर्ण करण्यात यावी असे ठरविण्यात आले.

७) शिक्षण महर्षि डॉ. भाऊसाहेब पंजाबराव देशमुख यांच्या जन्मशताब्दी वर्षाच्या निमित्ताने एक समिती नेमण्यात आली. सदर समितीने सादर केलेल्या मुळ प्रस्तावात दुरुस्ती सूचवून शिक्षण महर्षि डॉ. भाऊसाहेब पंजाबराव देशमुखांच्या "The Origin and development of Religion in vedic literature" या मूळ प्रबंधाच्या प्रति काढून अभ्यासकांना उपलब्ध करून देण्यात आल्या. मराठी भाषांतर सुद्धा उपलब्ध करावे असा निर्णय घेण्यात आला.

८) शिक्षण महर्षि डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे जीवन व कार्यासंबंधी विद्यापीठ ग्रंथालयात स्वतंत्र वाचन कक्ष उपलब्ध करून देण्यासंबंधीचा निर्णय जन्मशताब्दी वर्षानिमित्त घेण्यात आला.

९) उजळणी वर्गामध्ये भाग घेण्याची संधी अधिव्याख्यात्यांना उपलब्ध झालेली नसल्यास अशा शिक्षकांच्या पदोन्नती रोखण्याच्या कार्यवाहीच्या विरोधात पुढील महत्त्वपूर्ण निर्णय घेण्यात आला. "उजळणी वर्गामध्ये भाग घेण्याची संधी उपलब्ध असूनही अधिव्याख्यात्यांनी जाणीवपूर्वक भाग घेतला नाही अशी प्रकरणे सोडून उरलेल्या सर्व प्रकरणात पदोन्नती देण्यात यावी."

१०) निवड समितीने विधीवतरित्या ज्यांची निवड केलेली आहे अशा अधिव्याख्यात्यांच्या निवडीला मान्यता मागणाऱ्या प्रस्तावावर एक महिन्याच्या आत निर्णय घेतला पाहिजे असा दंडक घालून दिला. सदर शिक्षकांस मान्यतेच्या पत्राची प्रत पाठवावी.

११) विद्यापीठातील आर्थिक गैरव्यवहाराला पायबंद घालण्याकरिता शिस्त लावण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. विद्यापीठामध्ये येणारे संपूर्ण शुल्क एकाच ठिकाणी घेण्यात यावे व त्याची संगणकीकृत पावती संबंधीतांना देण्यात यावी ह्या संबंधीचा निर्णय घेण्यात आला. विद्यापीठामार्फत होणारे सर्व शोधन संगणकीकृत धनादेशाव्दारेच करण्यात यावे असाही निर्णय घेण्यात आला.

१२) २ जून १९९८ रोजीच्या शासननिर्णयाव्दारे नवीन पदे निर्माण करण्यावर आणि भरण्यावर मनाई करण्यात आली होती. सदर निर्णय शासनाने मागे घ्यावा अशी विनंती शासनाला करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

१३) विद्यापीठाच्या संपूर्ण कामकाजाचे संगणकीकरण करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

१४) प्रथम मूल्यांकन व फेरमुल्यांकनातील फरक २५ टक्क्यापेक्षा जास्त असल्यास तो तपासून पहाण्याकरिता व त्यातील वस्तुस्थिती तपासण्यासाठी कुलगुरुंच्या नियंत्रणाखाली एक समिती नियुक्त करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

१५) परीक्षेतील गैरव्यवहार प्रकरणे संगणकीय पद्धतीने हाताळण्याची व्यवस्था स्थापित करण्यात आली. अशा प्रत्येक विद्यार्थ्याला त्याची 'चूक' रजिस्टर्ड पोस्टाने कळवून त्यावर अपिल करण्याची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली. संगणकीय व्यवस्थेमुळे अशा प्रकरणात होणारा आपपरभाव पूर्णपणे संपुष्टात आला.

१६) परीक्षेतील गैरव्यवहार हाताळणीच्या प्रकरणात वर्गीकरण करणाऱ्या शिक्षकांच्या कामाची संगणकीय पद्धतीने प्रतवारी लावण्याचा निर्णय झाला. अशा काम करणाऱ्या एकूण शिक्षकांपैकी कमी दर्जाची कामाची प्रतवारी असलेल्या शेवटच्या एकतृतीयांश शिक्षकांना या कामातून वगळण्यात यावे, त्यांना ते काम पुन्हा देऊ नये असाही स्थायी निर्णय झाला व गेले ३-४ वर्ष त्यांची उत्तरितीने व निरपवादपणे त्याची अम्मलबजावणी सुरू आहे.

४५. विद्यार्थ्यांचे हित हा संबंध विद्यापीठाच्या कामाचा केंद्रबिंदू असला पाहिजे. ही केवळ शाब्दिक पोपटपंची असता कामा नये. "आधी केले मग सांगितले" असे या शब्दांचे स्वरूप असले पाहिजे. १९९४ च्या विद्यापीठ कायद्याच्या आठव्या प्रकरणामध्ये विद्यार्थी हिताच्या अनेक तरतुदी आल्या आहेत. प्रवेश गुणवत्तेवर व नियमानुसार झाले पाहिजेत, प्रवेश नियमाला सोडून झाल्यास चटकन न्याय मिळण्यासाठी न्यायाधिकरणाची तरतूद, विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेचे संपूर्ण वेळापत्रक त्याला ३० ऑक्टोबरपूर्वी दिले पाहिजे, ठरवून दिलेल्या वेळी निकाल जाहीर केले पाहिजे या व अशा सारख्या तरतुदी महाराष्ट्रातील कोणत्याही विद्यापीठ कायद्यामध्ये यापूर्वी कधीही समाविष्ट नव्हत्या. १९९२ च्या मूळ विधेयकामध्ये (सन १९९२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४८) सुद्धा या तरतुदी नव्हत्या. उभय सभागृहांच्या संयुक्त समितीने हे आठवे प्रकरण पूर्णपणे नव्याने या कायद्यात समाविष्ट केले. या समितीचा एक सदस्य या नात्याने माझ्या या कामातील सहभागाबद्दल मला नेहमीच आनंद वाटला आहे. या समितीची कार्यवृत्ते पहिल्यास माझ्या या कामातील प्रभावी सहभागाचा परिचय सहज होवू शकेल. या तरतुदींची अम्मलबजावणी करण्यासाठी तिसऱ्या कुलगुरुंनी उभ्या केलेल्या अनेक अडचणी बाजूला सारून माझ्या सहकारी सदस्यांनी गेल्या ५ वर्षांत मेहनत केलेली आपल्याला दिसेल.

४६. शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्या व्यावसायिक जीवनाला चाटून जाणाऱ्या अनेक तरतुदी १९९४ च्या कायद्याच्या सातव्या प्रकरणामध्ये समाविष्ट आहेत. याबाबत समितीचा सदस्य या नात्याने मी उपसलेली मेहनत सर्वच शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना ठाऊक आहे त्याची पुनरावृत्ती करीत नाही.

४७. केवळ कायद्यात चांगल्या तरतुदी असून भागत नाही तर त्याची उत्तम अंमलबजावणी होण्यासाठी विविध प्राधिकरणावर उत्तम व्यक्ती निवडून जाणे आवश्यक असते. लोकशाही व्यवस्थेमध्ये त्या त्या संस्थामध्ये काम करणाऱ्या माणसांच्या दर्जावर त्या संस्थांचे भवितव्य अवलंबून असते. उत्तम दर्जाची माणसे विद्यापीठामध्ये विविध पदावर निवडून आली तर त्या माणसांची व त्याबरोबरच त्या पदांची शान वाढते. कमी दर्जाची माणसे निवडून आली तर त्या प्रमाणात त्या त्या पदांचे अवमूल्यन होते. शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या व्यावसायिक सेवाशर्तीबाबत काम करीत असताना विद्यापीठाच्या या एकंदर व्यवस्थेमध्ये विद्यार्थी हा खरा केंद्रबिंदू राहिल ही पॅनेल सदस्यांची सिनेटमध्ये काम करतानाची श्रद्धा असेल.

४८. जात, धर्म किंवा राजकीय पक्ष, विद्यापीठातील गटबाजी यांचा विचार व पर्वा न करता शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थ्यांच्या हितसंबंधाची जपणूक करणे ही भूमिका असेल.

४९. विद्यापीठाचा कारभार चालत असतांना तो व्यक्तीच्या लहरीनुसार न चालता विधिनियम, परिनियम, विनियम, नियम यांच्या आधारेच चालला पाहिजे यावर काटेकोर यापूर्वीप्रमाणेच लक्ष ठेवले जाईल.

५०. १९९४ च्या विद्यापीठ कायद्यातील तरतुदीनुसार निरनिराळ्या क्षेत्रातील पदवीधरांचे व शिक्षकांचे जे प्रतिनिधी सिनेटमध्ये पाठवावयाचे आहेत, त्या जागासाठी आमच्या काही सहकारी मित्रांचे "शिक्षक व पदवीधर पॅनेल" आपणासमोर आहे. त्यापैकी आपणास पसंत असलेल्या उमेदवाराला आपण क्रमांक १ द्यावा व इतर सर्व उमेदवारांना पसंतीचे पुढचे क्रमांक द्यावेत. अशी विनंती आहे.

- वी.टी.देशमुख

TEACHERS' PANEL

(All the names of the candidates are shown in the alphabetical order as are arranged in the University list.)

मतदान करण्याबाबत आमची विनंती

1) Faculty of Arts : General Category

Deshmukh V.S.
Rane P.V.
Wankhade N.H.

पसंतीक्रम : मतदारांनी या तीन उमेदवारांपैकी पसंत असलेल्या उमेदवाराला १ क्रमांक द्यावा व त्यानंतर आपल्या पसंतीप्रमाणे इतर उमेदवारांना २, ३ असे पसंतीचे क्रमांक द्यावेत.

2) Faculty of Science : General Category

Ambekar S.V.
Bhadange D.G.
Choudhari. S. V.
Khan S.M.
Mahajan S. K.
Mehare A .H.
Nanoty V. D.
Rawale P. S.
Rothe S. P.
Thakare V. G.

पसंतीक्रम : मतदारांनी या दहा उमेदवारांपैकी पसंत असलेल्या उमेदवाराला १ क्रमांक द्यावा व त्यानंतर आपल्या पसंतीप्रमाणे इतर उमेदवारांना २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १० असे पसंतीचे क्रमांक द्यावेत.

3) Faculty of Education : General Category

Deshmukh M.T.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

Faculty of Education : SC Category

Meshram S. H.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

4) Faculty of Engg and Tech : General Category

Kubde R. A.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

5) Faculty of Social Sciences : General Category

Dande P. P.
Dhale B. L.
Gudadhe D. G.
Patil R. P.
Raut P. A.

पसंतीक्रम : मतदारांनी या पाच उमेदवारांपैकी पसंत असलेल्या उमेदवाराला १ क्रमांक द्यावा व त्यानंतर आपल्या पसंतीप्रमाणे इतर उमेदवारांना २, ३, ४, ५ असे पसंतीचे क्रमांक द्यावेत.

GRADUATES' PANEL

FIVE GENERAL/OPEN

Asole A.W.
Bahekar. A. A.
Daware. P. R.
Deshmukh. M. K.
Deshmukh. M.V.
Deshmukh. S.V.
Ganvir P.P.
Gawande C.G.
Kolhe S.S.
Patil D.A.
Shirbhate K.V.
Wankhade K.B.
Washimkar R.V.
Yadav A.S.

पसंतीक्रम : मतदारांनी या उमेदवारांपैकी पसंत असलेल्या उमेदवाराला १ क्रमांक द्यावा व त्यानंतर आपल्या पसंतीप्रमाणे इतर सर्व उमेदवारांना पसंतीचे पुढचे क्रमांक द्यावेत.

RESERVED SEATS

Woman Category : One Member

Bhonde S.A.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

Scheduled Caste : One Member

Pinjarkar. R. T.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

VJNT Category : One Member

Dhore P.S.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

Other Backward Caste : One Member

Kalbande P.B.

पसंतीक्रम : या उमेदवाराला पसंतीचा १ क्रमांक द्यावा.

TEACHERS' PANEL

1) Faculty of Arts : General Category

DESHMUKH V.S.
RANE P.V.
WANKHADE N.H.

2) Faculty of Science : General Category

AMBEKAR S.V.
BHADANGE D.G.
CHOUDHARI. S. V.
KHAN S.M.
MAHAJAN S. K.
MEHARE A. H.
NANOTY V. D.
RAWALE P. S.
ROTHER S. P.
THAKARE V. G.

3) Faculty of Education : General Cate.

DESHMUKH M.T.

Faculty of Education : SC Category

MESHGRAM S. H.

4) Engg. and Tech. : General Category

KUBDE R. A.

5) Faculty of Social Sciences : General Category

DANDE P.P.
DHALE B.L.
GUDADHE D.G.
PATIL R.P.
RAUT P.A.

GRADUATES' PANEL

FIVE GENERAL/OPEN

ASOLE A.W.
BAHEKAR. A. A.
DAWARE. P. R.
DESHMUKH. M. K.
DESHMUKH. M.V.
DESHMUKH. S.V.
GANVIR P.P.
GAWANDE C.G.
KOLHE S.S.
PATIL D.A.
SHIRBHATE K.V.
WANKHADE K.B.
WASHIMKAR R.V.
YADAV A.S.

RESERVED SEATS

Woman Category : One Member

BHONDE S.A.

Scheduled Caste : One Member

PINJARKAR. R. T.

VJNT Category : One Member

DHORE P.S.

Other Backward Caste : One Member

KALBANDE P.B.

सूचना : (१) वरील टीचर्स व ग्रॅज्युएट पॅनेलच्या यादीतील सगळ्या उमेदवारांना पसंतीक्रम द्यावे ही विनंती. कोणाला कोणता क्रम द्यावा यासंबंधी मतदाराने घरीच निर्णय घेऊन तसे क्रम वरील उजव्या बाजूच्या यादीवर लिहून घ्यावे. म्हणजे मतदानास वेळ लागणार नाही. (२) आधीच पसंतीक्रम लिहून या पृष्ठावरील उजव्या बाजूची उमेदवारांची यादी मतदान कक्षात नेता येईल. (३) पसंतीक्रम आधीच लिहून नेल्यास प्रत्यक्ष मतदान करणे सोईचे होईल व वेळेची सुध्दा बचत होईल.

मतदान केंद्राबाबत मतदारांना सूचना

अमरावती विद्यापीठ सिनेटच्या निवडणुका रविवार, दिनांक १२ नोव्हेंबर २००० रोजी होऊ घातल्या आहेत. या बुलेटिनच्या या पानावरील आपल्या पत्त्यातील नावांच्या सुरुवातीला येणारा क्रमांक पदवीधर मतदार यादीतील क्रमांक दर्शवितो तसेच पत्त्याच्या खाली येणाऱ्या आकड्यांचे स्पष्टीकरण खालीलप्रमाणे आहे. "F/R.No./C.Code" म्हणजेच पहिला क्रमांक (F) हा आपल्या विद्याशाखेचा कोड आहे, दुसरा क्रमांक (R.No.) हा पदवीधर यादीतील नोंदणी क्रमांक असून तिसरा व शेवटचा क्रमांक (C. Code) हा आपल्या मतदार केंद्राचा कोड आहे. मतदान केंद्राचा कोड व त्या केंद्राचे नांव तसेच विद्याशाखेचा कोड व त्या विद्याशाखेचे नांव खाली दिले आहे.

CENTRE CODE.	NAME OF THE POLLING CENTRES		
AMRAVATI DISTRICT		MAHAVIDYALAYA, MURTIZAPUR 208 DR.H.N.SINHA ARTS & COMMERCE COLLEGE, PATUR.	UMARKHED. 408 S.P.M.SCIENCE AND GILANI ARTS & COMM.COLLEGE, GHATANJI.
104 MAHATMA FULE ARTS, COMME.& S.C.SCIENCE COLLEGE,WARUD		209 DR.GOPALRAO KHEDKAR MAHAVIDYALAYA, TELHARA (GADEGAON).	410 B.D. PARVEKAR MAHAVIDYALAY PANDHARKAWADA.
106 ADARSHA SCI.,J.B.ARTS & BIRLA COMM.COLLEGE DHAMANGAON RLY.		210 R.L.T. SCIENCE COLLEGE, AKOLA.	412 LOKNAYAK BAPUJI ANEY MAHILA MAHAVIDYALAYA, YAVATMAL.
107 J.D.PATIL SANGLUDKAR ARTS & COMMERCE COLLEGE, DARYAPUR.		215 GULAMNABI AZAD ARTS, COMMERCE COLLEGE, BARSHI TAKALI.	413 MUNGSAJI MAHARAJ MAHAVIDYALAYA, DARWHA.
108 SHRI. SHIVAJI COLLEGE OF EDUCATION, SHIVAJI NAGAR, MORSHI ROAD, AMRAVATI.		216 ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, BALAPUR.	414 INDIRA MAHAVIDYALAYA, KALAMB.
109 JAGDAMBA MAHAVIDYALAYA, ACHALPUR CITY.		224 SANT GAJANAN MAHARAJ ARTS & SCI.COLLEGE, BORGAON (M)	418 SHRI M.D. BHARTI ARTS & COMMERCE COLLEGE, ARNI.
114 SMT.R.S.ARTS & COMMERCE MAHAVIDYALAYA, ANJANGAON SURJI		225 SMT.P.P. COLLEGE OF SOCIAL WORK, KHADKI (B.)	419 SHRI VITTHAL RUKHMINI ARTS COMM. COLLEGE, SAWANA.
116 G.S.TOMPE ARTS, COMMERCE COLLEGE, CHANDUR BAZAR.	BULDANA DISTRICT		424 ARTS COLLEGE, MAREGAON ROAD, 430 SHIVSHAKTI ARTS & COMMERCE COLLEGE, BABHULGAON.
117 BHAGWANTRAO SHIVAJI PATIL MAHAVIDYALAYA, PARATWADA.	302 IJAMATA MAHAVIDYALAYA, BULDANA.		431 ARTS, COMMERCE COLLEGE, RALEGAON.
121 SHRI R.R.LAHOTI SCIENCE COLLEGE, MORSHI.	303 M.E.S. ARTS & COMMERCE COLLEGE, MEHKAR.		434 ARTS & COMMERCE COLLEGE, BORI ARAB.
122 LATE SHRI M.M.ARTS & COMMERCE COLLEGE, CHANDUR RLY.	304 JANATA KALA-VANIYA MAHAVIDYALAYA, MALKAPUR.		441 MILIND MAHAVIDYALAYA, MULAWA.
123 GURUDEO AYURVED M.V., GURUKUNJ ASHRAM, MOZARI.	305 G.B.MURARKA ARTS & COMMERCE COLLEGE, SHEGAON.	WASHIM DISTRICT	
124 Y.D.V.D.ARTS & COMMERCE COLLEGE, TIOSA.	306 LATE T.M. ARTS & COMMERCE COLLEGE, CHIKHALI.	701 R.A.ARTS.,M.K.COMM.& S.R.RATHI SCI. COLLEGE, WASHIM.	
128 BAR.R.D.ARTS & SMT.I.K.COMMERCE COLLEGE, BADNERA RLY.	307 SHRIPAD KRUSHNA KOLHATKAR MAHAVIDYALAYA, JALGAON JAMOD.	702 K. N. ARTS,COMMERCE COLLEGE, KARANJA (LAD)	
129 SHRI VASANTRAO NAIK MAHAVIDYALAYA, DHARNI.	309 VYANKATESH ARTS, COMMERCE COLLEGE, DEULGAON RAJA.	703 V.N. ARTS & A.N.COMMERCE COLLEGE, MANGRULPIR.	
137 ARTS & COMMERCE COLLEGE, JARUD.	311 SHRI PUNDLIK MAHARAJ MAHAVIDYALAYA, NANDURA RLY.	705 BABASAHEB DHABEKAR ARTS & COMMERCE COLLEGE, RISOD.	
138 ARTS COLLEGE, NANDGAON (KH.)	314 BHAGWAN BABA ARTS & COMMERCE COLLEGE, LONAR.	706 SMT.S.R.ARTS, COMMERCE COLLEGE, WANOJA.	
139 SANT GADGE MAHARAJ ARTS,COMM. & SCI.COLLEGE, WALGAON.	315 SMT.S.R. MOHTA MAHILA MAHAVIDYALAY KHAMGAON.	707 M.S.P.ARTS & LATE P.THAKARE COMM. COLLEGE, MANORA.	
145 MAHATMA FULE ARTS, COMM. & SCI. COLLEGE, BHATKULI.	317 ARTS, COMMERCE COLLEGE, MOTALA.	708 RAMRAO ZANAK ARTS & COMMERCE COLLEGE, MALEGAON.	
155 ARTS & COMMERCE COLLEGE, YEODA.	316 NARAYANRAO NAGRE ARTS COLLEGE, DUSARBID.	710 APPASWAMI MAHAVIDYALAYA, SHENDURJANA (ADHAO)	
159 DR.S.M. ARTS COLLEGE, SHENDURJANA GHAT.	332 SANT BHAGWANBABA ARTS COLLEGE, SINDKHEDRAJA.	716 ARTS & SCIENCE COLLEGE, KAMARGAON.	
160 ARTS & COMMERCE COLLEGE, KURHA, TQ.TIOSA.	YAVATMAL DISTRICT		
163 ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, CHIKHALDARA.	403 LOKMANYA TILAK MAHAVIDYALAYA, WANI.		
	404 PHULSING NAIK MAHAVIDYALAYA, PUSAD.		
AKOLA DISTRICT	405 B.B.ARTS,N.B.COMMERCE & B.P.SCI.COLLEGE, DIGRAS.		
203 SHRI SHIVAJI ARTS,COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, AKOT.	406 NEHRU ARTS & COMMERCE COLLEGE, NER PARSOPANT.		
204 SHRI GADGE MAHARAJ	407 G.S. GAWANDE MAHAVIDYALAYA,		

CODE NO.	FACULTIES
1	Arts
2	Science
3	Law
4	Medicine
5	Commerce
6	Education
7	Engg. & Tech.
8	Social Science
9	Home Science
10	Ayurvedic Medicine

मतदारांना सूचना :- अमरावती शहरासाठीच्या मतदान केंद्रात बदल झाला असून ते आता श्री. शिवाजी शिक्षण महाविद्यालय, शिवाजी नगर, मोर्शी रोड, अमरावती येथे राहिल, असे विद्यापीठाने जाहीर केले आहे. त्यामुळे ज्या पदवीधरांच्या पत्त्यावर केंद्र कोड १११ मिळाला असेल त्यात आता बदल झाला असून तो १०८ असा वाचावा - संपादक

NUTA BULLETIN (Fortnightly Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **CHIEF EDITOR** : Prof. A.G.Somvanshi, Shankar Nagar, AMRAVATI-444 606. **EDITOR** : Prof. S.S. Gawai 1, Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. **PUBLISHER** : Prof. S.R. Kalmegh Lahari Apartment, Keshao Colony, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Offset, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. ATI 263** Licenced to post without prepayment **LICENCE NO. ATI 10** Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting : **04.11.2000**

If Undelivered, please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601.

To,.....
.....
.....
.....